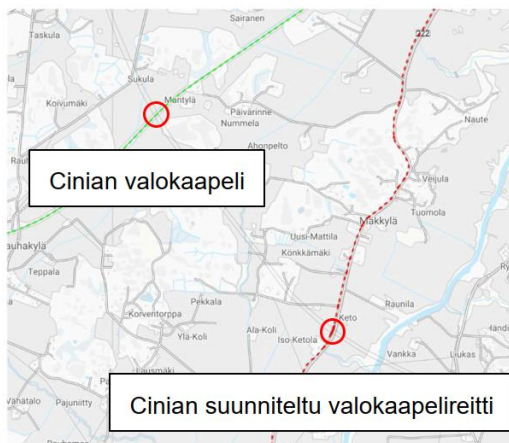

Lausunnot ja mielipiteet

Lausunnot

Cinia Oy

Lieto-Raisio 400 + 110 kV Voimajohtohankkeen suunniteltua voimajohtoreittiä risteävät Cinian maanvarainen Turku-Akaa ratalinjalla sijaitseva valokuitukaapeli (risteämäkohta Mäntylä) sekä suunniteitu valokaapelireitti (risteämäkohta Keto).

Risteämäkohdat on esitetty alla olevassa kuvassa. Voimajohdoista tulee tehdä hankkeen toimesta vaarajänniteselvitys risteämäkohdissa olevien Cinian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).

DNA Oyj

Suunniteltu voimalinja risteää DNA:n radiolinkin 18G711115 kanssa ja voi häiritä sen toimintaa. Koska tarvittavat tiedot voimalinjan korkeudesta risteämisalueella on mahdollista saada vasta YVA-menettelyn jälkeen, linjan suunnittelu vaiheessa, pyydämme FINGRID Oyj:tä olemaan yhteydessä DNA:han ja toimittamaan ao. tietoja, jotta voimajohdon vaikutusta DNA:n radiolinkille voidaan arvioida.

- Voimajohdon pylväspaikat ko. alueella. Suunniteltu voimalinja Lieto Raisio välillä risteää DNA:n radiolinkin kanssa ELY materiaalin liitekartan 4 alueella.

-Pylvästyypin ja -korkeus.

-Arvio voimajohtojen korkeuden muutoksesta pylväsvälillä.

Liedon kaupungin kaavoitus- ja rakennuslautakunta

Lausunto Fingrid Oyj:n Lieto-Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, diaarinumero VARELY/277/2025

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta 92/11.12.2025

Liite

- Kuulutus- ja lausuntopyyntö
- Ympäristövaikutusten arviointiohjelma 2025
- Liite 1 Karttalehdet 1-7 (1:20 000)
- Liite 2 Vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa käytettävät kriteerit

Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytää kaupungin- tai kunnanhallitusta antamaan lausuntonsa Fingrid Oyj:n Liedon sähköaseman ja uuden Raision sähköaseman välille suunnitteleman 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 8.12.2025 mennessä. Lisäksi pyydetään varaamaan mm. ympäristönsuojelu-, maankäyttö-, terveydensuojelu- ja sosiaaliasioita käsitteleville lautakunnille tai viranhaltijoille tilaisuus antaa lausuntonsa asiasta. Lausunnon antamiseen on saatu lisääaikaa 19.12.2025 saakka.

Arviointiohjelma on osa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, jonka ensimmäisessä vaiheessa laaditaan ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma). Arviointiohjelman jälkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä laaditaan YVA-selostus, josta yhteysviranomainen antaa perustellun päätelmän. Ympäristövaikutusten arviointiselostus sekä yhteysviranomaisen siitä antama perusteltu päätelmä liitetään aikanaan hankkeen lupahakemuksiin ja suunnitelmiin.

Nyt lausuntoa on pyydetty ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. YVA-asetuksen (277/2017) mukaan arviointiohjelmassa on esitettävä tarpeellisessa määrin mm. tiedot ympäristövaikutuksista koskevista laadituista ja suunnitelluista selvityksistä sekä aineiston hankinnassa ja arvioinnissa käytettävistä menetelmistä ja niihin liittyvistä oletuksista ja perustelut arvioitavien ympäristövaikutusten rajaukselle.

Valmistelija:

Ympäristöpäällikkö

Kaavoituspäällikkö

Vs. toimialajohtajan päätösehdotus:

Liedon kaupungin kaavoitus- ja rakennuslautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa sekä lähettää sen edelleen tiedoksi kaupunginhallitukselle:

Viitaten lausuntopyyntöön diaarinumero VARELY/277/2025, Liedon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva kaavoitus- ja rakennuslautakunta katsoo, että arviointiohjelmasta kunnolla lausuakseen olisi lausuntoaineiston mukana tullut olla myös jo tähän mennessä arviointiohjelmaa varten tehty luontoselvitykset. Nyt ei ole selvää, että miltä alueilta liito-oravaselvitykset on tehty ja vaikuttaa siltä, että ympäristövaikutusten vaikutusalue saattaa liito-oravien osalta olla arviointiohjelmassa esitettyä laajempi. Aineistossa kerrotaan, että liito-oravan kulkuyhteyksiä tarkastellaan tapauskohtaisesti joidenkin satojen metrien etäisyydeltä voimajohtoreitistä. Sivulla 117 selvitysalueen mainitaan olleen noin 100 m nykyisten voimajohtojen molemmin puolin ja uusien linjausten osalta 200 m johtoalueen keskilinjaan molemmin puolin. Arviointiohjelman mukaan selvityksiä on kohdennettu erilaisten lähtötietojen, mm. puuston iän mukaisesti todennäköisimmille liito-oravan esiintymisalueille. Liito-oravat saattavat kuitenkin käyttää kulkureitteinään myös niille pysyvämpään oleskeluun soveltumattomia reittejä, joten toisin kuin arviointiohjelmassa nyt on tunnistettu (s. 116), voi voimajohtojen rakentaminen kulkuyhteyksien katkeamisen kautta heikentää liito-oravaesiintymiä laajemmin kuin vain voimajohtoalueella. Tulisi myös tutkia, että katkaiseeko Karhunorkon läntinen linjaus kulkuyhteyksiä linjan länsi- ja eteläpuolen metsiin.

Ympäristönsuojeluviranomaisen kanta kuitenkin on, että Karhunorkossa tulisi valita läntinen linjaus liito-oravien vuoksi. Itäinen vaihtoehto sijoittuu liito-oravien elinympäristöalueelle ja katkaisisi liito-oravien kulkuyhteyden nykyisen voimajohtolinjan koillis- ja pohjoispuolen metsiin. Lisäksi arviointiohjelman sivulla 119 kuvaillut viherkäytävät ovat suositeltavia uudelle linjaukselle.

Ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että arviointiohjelmassa ei ilmeisesti ole huomioitu lainkaan aiempia havaintoja liito-oravan reviireistä ja liito-oravalle sopivista metsistä Liedon sähköaseman läheisyydessä nykyisen voimajohtolinjan eteläpuolella (Itä-Nuolemon asemakaavan

luontoselvitys ja Nuolemon Tyllin asemakaava-alueen luontoselvitys). Ainakaan niitä ei ole esitetty kuvassa 5-33, eikä niiden olemassaolon selvittämisestä ole mainintaa.

Peltosirkusta mainitaan, että sitä pesii yksittäisiä pareja Liedon ja Ruskon alueella. Seuraavaksi arviointiohjelmassa kerrotaan, että suunnittelualueen läheisyydessä ei kuitenkaan ole erityisen huomionarvoisia elinympäristöjä linnuston näkökulmasta, kuten kosteikkoja, soita tai varttuneempia metsäkuvioita, vaan se koostuu pääosin peltoaukean ja metsäsaarien luomasta mosaiikista. Edelleen pesimälinnustaselvitys kerrotaan kohdistetun pääosin metsäisemmille alueille. Peltosirkku kuitenkin pesii erilaisissa peltoympäristöissä (laji.fi), ja uusi voimajohtolinja tulee kulkemaan myös peltoalueilla. Näin ollen epäselväksi jää, että onko voimalinjan vaikutukset mahdolliseen peltosirkun esiintymiseen alueella selvitetty vai ei.

Viitaten lausuntopyyntöön diaarinumero VARELY/277/2025, kaavoitus- ja rakennuslautakunta toteaa maankäytön suunnittelun osalta seuraavaa:

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kantaverkon vahvistamista Liedossa sijaitsevan Liedon sähköaseman ja Raisioon rakennettavan uuden Raision sähköaseman välille suunniteltavalla 400+110 kilovoltin voimajohtolla. Välillä Lieto-Turun Kreivilä voimajohto sijoittuu pääosin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Reittiosuus on noin 12 kilometriä pitkä. Liedon alueella reitin pituus on noin 8-9 kilometriä. Liedon Pekkalaassa ja Karhunorkon alueella tarkastellaan kahta eri toteutusvaihtoehtoa A ja B, joista B sijoittuu uuteen maastokäytävään ja A nykyisen voimajohtojen rinnalle. Uudessa maastokäytävässä johtoalue on 62-63 metriä leveä ja nykyisen voimajohtojen rinnalla johtoalue levenee 39-41 metriä. Nykyisen johtoalueen leveys on noin 80 metriä.

Voimajohtohanke on Liedon osalta alueella, jolla yleiskaava on vanhentunut. Uuden osayleiskaavan laatiminen on vireillä, mutta vasta aloitusvaiheessa. Tavoitteena on, että Kanta-Liedon osayleiskaava etenee luonnosvaiheeseen kevään 2026 aikana. Liedon yleiskaavatilanne on syytä huomioida ympäristövaikutusten arviointia tehtäessä ja tarvittaessa päivittää sitä koskevia tietoja.

Johtolinja kulkee Liedon keskustaajaman pohjoispuolitse. Alue on tällä kohtaa pääosin maa- ja metsätalousaluetta. Alustavassa yleiskaavaluonnoksessa asutus laajenee johtolinjan suuntaan, ei kuitenkaan johtolinjaan asti. Keskustaajamassa on paljon asukkaita ja johtolinjan alue Ankan muuntoasemalta Vintalantielle on monen ihmisen elinympäristöä ja virkistysaluetta. Tämä tulee ottaa huomioon uuden johtolinjan vaikutuksia arvioitaessa.

Johtolinja kulkee valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen Aurajokilaakson viljelymaiseman halki. Vaihtoehdossa A uusi johto tulee koko matkalta samaan käytävään olemassa olevien johtojen kanssa. Vaihtoehdossa B uusi johto haarautuu nykyisestä johtokäytävästä maisema-alueella Vanhan Tampereentien kohdalla. Uusi johtokäytävälinjaus sijoittuu maisema-alueen osalla nykyistä linjausta avonaisemmalle paikalle, joka tulee huomioida vaikutuksia arvioitaessa.

Tampereen valtatie pohjoispuoli johtolinjan tienoilla on maankäytöllisesti merkittävää työpaikka alueen laajenemisaluetta. Valtatie 10 käänkö valtatielle 9 toteutuessa, myös Tampereen valtatie eteläpuoli on potentiaalista aluetta tutkia työpaikkatoiminnoille. Nykyisen johtoalueen laajentaminen, vaihtoehto A, rajoittaa alueen tulevaa maankäyttöä ja rakentamista jonkin verran. Johtolinjauksen vaihtoehdolla B on enemmän maankäyttöä ja rakentamista rajoittavia vaikutuksia. Vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida Liedon kaupungin tavoitteet alueen maankäytölle.

Uuden johtolinjan läheisyyteen sijoittuu joitakin olemassa olevia asuinkiinteistöjä, jotka on kaavallisestikin osoitettu asumiseen. Vaikutuksia arvioitaessa on hyvä tuoda selkeästi esiin, mitkä ovat johtolinjasta johtuvat rajoitukset maankäytölle ja rakentamiselle, myös huomioiden niin sanottu varovaisuusperiaate.

Luonnonvarakeskus

Lausunto

1 Johdanto

Fingrid Oyj suunnittelee 400+110 kV voimajohtoa Liedon sähköaseman ja Raisioon rakennettavan uuden sähköaseman välille. Hankkeeseen kuuluvat myös 2x110 kV voimajohdot Raision ja Haanvuoren välillä ja 2x2x110 kV voimajohdot Raision ja Vatselan välillä. Voimajohtoreiteistä 16 km sijoittuu uuteen maastokäytävään ja 12 km olemassa olevien voimajohtojen rinnalle. Uusi maastokäytävä on 62–63 m leveä ja nykyisen voimajohdon yhteydessä johtoalue levenee 39–41 m. Voimajohto koostuu neljästä reittiosuudesta. Hankkeessa ei tarkastella VE0-vaihtoehtoa, koska sen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Linnustoselvitykset on tehty maalissyyskuussa 2025. Kanalinujen soidinpaikoista todetaan, että lumettoman talven vuoksi kanalinuja selvitetiin pääosin huhtikuussa potentiaalisimmilta metsäalueilta.

Ohjelmassa kerrotaan, että metsolle soveltuvaa elinympäristöä on hyvin vähän, sillä laji suosii pääosin yhtenäisempiä metsäalueita ja laji on käynyt lounaisimmassa Suomessa yhä harvinaisemmaksi. Tämä huomioiden on entistä tärkeämpää huomioida soittimet mahdollisimman huolellisesti.

Metson soidinten osalta Luke näkee myös tarpeelliseksi huomauttaa, että kanalinuilla on voimakkaat vuosien väliset vaihtelut kannansuuruudessa, joten laskentojen toteuttaminen vain yhtenä vuonna saattaa antaa väärän kuvan alueen merkityksestä lisääntymisympäristönä. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle, kun sääolosuhteiden myötä tämän vuoden tarkastelussa on tapahtunut. Tällöin selostuksessa tehtävien tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Kanalinujen soittimet saattavat häiriintyä, jos voimalinja rakennetaan liian lähelle soidinpaikkoja. Esimerkiksi metso on herkkä häirinnälle. Hankkeen vaikutuksia voidaan lieventää esim. ajoittamalla rakennusvaiheen työt soidinajan ja lintujen pesimä- ja/tai muuttoajan ulkopuolelle. Mutta tulee huomioida, että mikäli soidinympäristöä menetetään ja pirstoutuminen entisestään lisääntyy, vaikutuksia syntyy myöhemmässä vaiheessa. Muina lievennystoiminta Luke suosittelee huomiomerkitöiden lisäämistä niille kohteille, joiden läheisyydessä on muutonaikaisia levähdysalueita.

Luontoselvityksissä ei tulisi myöskään jättää kartoittamatta tavanomaisia metsäkohteita, jotta kokonaiskuva alueen linnustosta, kuten metsäkanalinuista, ei jäisi erityiskohteiden varaan. Hankealueelta saattaa jäädä tällöin laajoja alueita kartoittamatta.

Uuden maastokäytävän osalta vaikutukset riistaan voivat liittyä mm. liikkumisen vaikeutumiseen, helpottumiseen, resurssien saatavuuteen, elinympäristön pirstaloitumiseen, reunavaikutuksiin ja erilaisen häiriön lisääntymiseen tai saalistuspaineen kasvamiseen.

YVA-ohjelman mukaan voimajohtoreittien alueille sijoittuu myös vesistöjä ja ranta-alueita. Luke näkee, että on olennaista suunnitella hankkeen työt ja rakenteet niin, että vältetään kaikkea kiintoainekuormitusta alueen uomiin. Yhteisvaikutuksia tarkastellessa tulee huomioida, että jokivesistössä vesistöön päätyvä kuormitus (erityisesti humuskuormituksen tapainen hienojakoinen aines) vaikuttaa veden laatuun kuormituspisteestä alavirtaan päin koko joen matkalla, toki laimentuen virtaaman kasvaessa.

3 Lausunnon tiivistelmä

Riistalajiston osalta hankkeen vaikutuksia voidaan lieventää esim. ajoittamalla rakennusvaiheen työt soidinajan ja lintujen pesimä- ja/tai muuttoaikojen ulkopuolelle. Mutta tulee huomioida, että mikäli soidinympäristöä menetetään ja pirstoutuminen entisestään lisääntyy, vaikutuksia syntyy myöhemmässä vaiheessa. Lisäksi Luke suosittelee huomiomerkintöjen lisäämistä niille kohteille, joiden läheisyydessä on muutonaikaisia levähdysalueita. Uuden maastokäytävän osalta vaikutukset riistaan voivat liittyä mm. liikkumisen vaikeutumiseen, helpottumiseen, resurssien saatavuuteen, elinympäristön pirstaloitumiseen, reunavaikutuksiin ja erilaisen häiriön lisääntymiseen tai saalistuspaineen kasvamiseen.

Metsähallitus

Metsähallituksen lausunto Lieto–Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeen YVA-ohjelmasta

Varsinais-Suomen ELY-keskus on kuuluttanut Fingrid Oyj:n Lieto–Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelma). Lisäksi hankkeeseen kuuluvat 2*110 kV voimajohdot Raision ja Haanvuoren välillä sekä 2*2*110 kV voimajohdot Raision ja Vatselan välillä. Voimajohtoreiteistä 16 km sijoittuu uuteen maastokäytävään ja 12 km nykyisten voimajohtojen rinnalle. YVA-menettelyssä ei tarkastella nollavaihtoehtoa, koska sähkönsiirtoa ei ole mahdollista hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja verkkoinvestoinneilla ilman siirtokapasiteetin rajoittamista tai käyttövarmuuden vaarantumista.

Metsähallitus lausuu YVA-ohjelmasta valtion maa-alueiden hallinnoijana sekä valtion luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena. Suunniteltu voimajohto sivuaa johtovälillä Kreivilä-Raisio Metsähallituksen suojeluun varattua kiinteistöä Kalliomäki (kiinteistö xx) sekä sijoittuu Karevansuon luonnonsuojelualueen läheisyyteen (xx). Karevansuon luonnonsuojelualue on perustettu asetuksella YmA 215/2014 ja alueella ovat voimassa luonnonsuojelulain 52 § mukaiset rauhoitusmääräykset. Kalliomäki-tilaa ei ole perustettu luonnonsuojelualueeksi.

Metsähallitus on tutustunut ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

YVA-menettelyssä tarkasteltu hanke koskee kantaverkkoon kuuluvan voimajohdon toteuttamista Liedon ja Raision välille. Metsähallitus katsoo, että YVA-ohjelma on laadittu asianmukaisesti ja ohjelmassa tunnistetaan arvioinnin kannalta keskeiset vaikutusmekanismit.

Valtion luonnonsuojelu- ja suojeluun varatut alueen tunnistetaan asianmukaisesti YVA-ohjelmassa (kpl 5.11). YVA-ohjelman mukaan suunniteltu johtolinjaus sivuaa suojeluun varatun Kalliomäki-tilan luoteisreunaa johtokäytävän sijoituessa kiinteistön läheisyydessä pääasiassa peltoalueelle. Mikäli hankkeen toteuttaminen edellyttää puuston käsittelyä tai kasvillisuuden muokkausta Kalliomäki-tilan puolelta, tulee voimajohtokäytävän vaikutukset alueen kasvillisuuteen kuvata YVA-selostuksessa.

YVA-ohjelman (kpl 5.11.2) mukaan liito-oravan (LuD II ja IV laji) esiintymäalueet ja mahdolliset kulkuyhteydet huomioidaan YVA-menettelyssä. Metsähallitus toteaa, että sen hallinnassa olevalta Kalliomäki-tilalta sekä Karevansuon luonnonsuojelualueen eteläosasta tunnetaan havaintoja liito-oravasta. Lajitietokeskuksen mukaan uusimmat havainnot alueelta ovat vuodelta 2018.

Metsähallituksella ei ole ajantasaista tietoa liito-oravan esiintymisestä alueella. Metsähallitus katsoo, että liito-orava tulee huomioida Karevansuon ja Kalliomäen välissä kulkevalla osuudella erityisesti siltä osin, kun voimajohtoa suunnitellaan peltoalueiden sijaan metsä- ja kallioalueille, joilla voi olla merkitystä liito-oravan kannalta. Muilta osin Metsähallituksella ei ole huomautettavaa YVA-ohjelmasta.

MTK-Rusko ry

Fingridin Lieto-Raisio 400 + 110 kilovoltin voimajohtohanke vaikuttaa toteutuessaan laajalti jäsenistömme mahdollisuuksiin oman maansa käyttöön niin viljelyn, metsänhoidon kuin muunkin maankäytön osalta. Tämän takia lausumme hankkeen ympäristövaikutustenarviointiohjelmaan seuraavasti:

- Ohjelmassa ei ole esitetty vaihtoehtoisia malleja hankkeen toteutukseen. Tämä olisi oleellinen osa YVA-menettelyä.
- Hankkeen linjaus vahingoittaa kaavassa suojeltua maisema- ja kulttuuriympäristöä merkittävästi.
- Nyt suunniteltu reitti poikkeaa oleellisesti Ympäristöministeriön 25.11.2004 vahvistamasta Turun kaupunkiseudun maakuntakaavasta ja lainvoimaisesta Ruskon yleiskaavasta. Nämä merkinnät ovat jo rasittaneet maanomistajia maankäytön rajoitteina ja rasitteet tulisivat näiltäkin osin vielä jatkumaan.
- Reititys on (mm. vanhentuneiden liito-oravahavaintojen vuoksi) ohjattu lähelle asuinrakennuksia. Tämä on selvä epäkohta reittisuunnittelussa.
- Reittisuunnittelussa tulisi ensisijaisesti käyttää olemassa olevia voimajohtoreittejä, joiden yhteydessä maankäytölliset haittavaikutukset ovat merkittävästi pienempiä kuin kokonaan uusia johtolinjoja tehtäessä. (Uudella linjalla johtoalueen varauksen leveys 62 metriä, vanhojen yhteydessä 41 metriä)
- Asumisturvallisuus johtoalueella aiheuttaa huolta. Nähdäksemme asumisturvallisuutta ei ole esitetyllä reitillä huomioitu riittävästi.
- Johtoalueiden työturvallisuus viljelykäytössä on kyseenalainen. Linja aiheuttaa myös rajoituksia tuleviin viljelytoimenpiteisiin. Esimerkiksi kastelulaitteet tai drone-viljely eivät reitityksen varrella ole mahdollisia.
- Näkisimme, että vaihtoehtoisia toteuttamistapoja voisivat olla olemassa oleva Lieto-Raisio -reitti tai maakaapelointi, jota parhaillaan hyödynnetään pääkaupunkiseudulla käynnissä olevissa hankkeissa.

Tämän vuoksi näemme, että vaihtoehtoisia reittejä pitää selvittää ilman vanhentuneita oletuksia. Olemassa olevia johtokäytäviä sekä FinGridin, että paikallisten jakeluyhtiöiden osalta pitäisi käyttää ensisijaisesti. Suunnitelmia pitää käsitellä kokonaisuuksina, jossa eri toimijoiden investointisuunnitelmat ja tarpeet huomioitaisiin kattavasti, jottei hankkeita jouduta toteuttamaan useaan kertaan samoilla alueilla.

MTK-Varsinais-Suomi Ry

Lausunto Fingrid Oyj:n Lieto-Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (VARELY/227/2025)

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa (ELY-keskus) on käsiteltävänä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten Fingrid Oyj:n Lieto-Raisio 400+110 kV voimajohtohanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma. Kiitämme mahdollisuudesta lausua arviointiohjelmasta ja toteamme seuraavaa:

Nähtävillä olo ja tiedottaminen

YVA-aineisto on mielestämme ollut riittävän ajan nähtävillä. Tämän lisäksi aineisto on ollut nähtävissä internetissä ja aiheesta on pidetty yleisötilaisuudet sekä lähtilaisuutena että etäyhteydellä. Palautetta on voinut antaa kirjallisesti tai sähköpostitse yhteysviranomaiselle.

Huomiot YVA-arviointiohjelman sisällöstä

Pidämme tärkeänä Suomen energiahuollon uusiutumiskykyä ja energiaomavaraisuuden lisääntymistä. Suunniteltu uusi voimalinja turvaa Turun alueen riittävää sähköenergian saantia ja edistää alueen elinkeinoelämän ja yleisen kehityksen edellytyksiä. Samalla on kuitenkin tärkeä huolehtia, etteivät maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset heikkene voimalinjojen rakentamisen seurauksena.

Välillä Lieto-Kreivilä (Turku) suunniteltu voimajohto sijoittuu linjausvaihtoehdosta riippuen joko kokonaisuudessaan tai pääosin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Nykyisten voimajohtojen rinnalle perustettavat ratkaisut ovat usein hyväksyttävämpiä kuin toisistaan irrallisten johtokäytävien rakentaminen. Kumuloituvat haitat ovat kuitenkin huonosti tunnistettu. Korostamme, että voimajohtolinja tulee ohjata rinnakkaisen rakentamisen sijasta ensisijaisesti yhteispylväsratkaisuun. Yhteisten pylväiden käyttöä tulee selvittää osana arviointiohjelmää. Mikäli voimajohtoa ei sijoiteta aiempiin pylväisiin, koituu rinnakkaisesta linjasta tietyille maanomistajille yhteisvaikutusten kautta kohtuutonta haittaa.

Arviointiohjelman mukaan pylväspaikkojen valintaan vaikuttavat ympäristönäkökohdat, tekniset ja taloudelliset tekijät sekä nykyisten johtoalueiden hyödyntäminen. Pylväiden sijoittamisen suhteen tulee kuulla maanomistajia ja heidän huomionsa on otettava huomioon niiden sijoittelun suunnittelussa. Pylväspaikat tulee olla esillä ja maanomistajille tiedossa jo ennen kuin YVA-selostusvaiheessa. Korostamme, että kaikille maanomistajille, joita linja koskettaa, tulee saada tieto pylväspaikkojen maastotutkimuksen ajankohdasta. Pylväiden maadoitusjohtojen sijoituksessa ja kaivuussa tulee huomioida maanomistajan tarpeet ja mahdollisimman vähäiseksi jäävä haitta sekä rakentamisaikana että pysyvästi.

Voimajohdon ja sen elinkaaren arviossa ei oteta huomioon riittävässä määrin toimia elinkaaren lopussa. Pylväsrakenteita purettaessa tulee maanalaiset betoniset perustuspilarit poistaa peltojen lisäksi myös metsäalueilta. Lisäksi linja-aukeat tulee ennallistaa siinä määrin, että se mahdollistaa maanomistajaa jatkamaan sitä liiketoimintaa, mitä linjan kohdalla on harjoitettu ennen linjan perustamista. Esimerkiksi metsäalueet tulee perata pajuista niin, että tuottavan metsän istuttaminen aukealle on mahdollista.

Maanomistuksen ja maa- ja metsätalouden harjoittamisen näkökulmasta YVA-selostuksessa tulee selvittää, avata ja huolehtia seuraavien lähtökohtien toteutumisesta.

- Yleisesti elinkeinojen tarpeetonta häiritsemistä tulee välttää.
- Maanomistajalle on taattava aito mahdollisuus osallistua niin suunnitteluun kuin rakentamisen aikaiseen valvontaan.
- Peltopylväiden, harusten ja maadoitusjohtojen rakentamisessa tulee huolehtia ruokamullan ja muun maan erillään pitämisestä.
- Tolppien sijoittelu tulisi tehdä siten, että pelto- ja metsäkuviot rikkoutuisivat mahdollisimman vähän.
- Puusto ei linjojen vuoksi saa logistisesti jäädä sellaiseen mottiin, ettei omalle maalle pääse kulkemaan tai ettei omalla maalla ole puun varastoinnin mahdollisuutta. Maanomistajalle pitää osoittaa varastointi ja puunkuljetusreitti, mikäli vanhat reitit ja varastopaikat eivät ole käytettävissä uuden sähkölinjan takia.
- Kaikkea kelirikon aikaista työskentelyä ja kulkemista tulisi välttää.
- Rakentamisen aikaiset vahingot mm. salaojissa, ojissa ja teissä tulee viipymättä korjata
- Salaojien sijainnit tulee selvittää ja niitä koskevat korjaussuunnitelmat laatia jo etukäteen. Monesti käytössä oleva salaojien kahden vuoden korjaustakuu on liian lyhyt ja sen tulisikin olla vähintään viisi vuotta.

- Vuokrapeltojen osalta tulee huomata, että pellon hallinta on viljelijällä. Vuokralaisen oikeudet on myös turvattava eikä kaikkea vastuuta, esim. salaojituksista, voi säilyttää yksinomaan vuokranantajan kontolle. Vuokralaisena toimiva viljelijä on osallistettava hankkeeseen riittävässä määrin.
- Vaikka lainsäädäntö mahdollistaa lunastukset, niin korvaustasossa tulisi huomioida myös sadon ja maataloustukien menetykset sekä työmäärän kasvu. Maan fyysisen ja kemiallisen rakenteen vahingoittuminen aiheuttaa usean vuoden tulonmenetykset. Erityisesti tämä koskee savimaita.
- Maanomistajaan on kaikissa tilanteissa otettava etukäteen yhteyttä ennen pellolla tai metsässä kulkemista.
- Maanomistajalla tulee olla tieto hankkeen yhteyshenkilöistä niin hankkeen rakennusaikana kuin myös sen jälkeen. Tämä on tärkeää esimerkiksi myöhemmin ilmenevien vaurioiden korjaamiseksi.

Naantalin kaupunginhallitus

Valmistelija

Maankäyttöpäällikkö

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki 252/2017) mukaisesti yhteysviranomaisen lausuntoa varten pyytänyt Naantalin kaupungilta lausuntoa käsiteltävänä olevasta, Fingrid Oyj:n Lieto–Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma).

Kaupungin- tai kunnanhallitusta on pyydetty antamaan lausuntonsa YVA-ohjelmasta 8.12.2025 mennessä, minkä lisäksi on pyydetty varaamaan mm. ympäristönsuojelu-, maankäyttö-, terveydensuojelu- ja sosiaaliasioiden käsitteleville lautakunnille tai viranhaltijoille tilaisuus antaa lausuntonsa asiasta. Kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto hyväksyttiin 18.11.2025 § 50 ympäristö- ja rakennuslautakunnassa, joka on lähettänyt lausunnon tiedoksi edelleen kaupunginhallitukselle.

Kuulutus- ja lausuntopyyntöä koskevan 7.11.2025 kirjatun viestin yhteydessä on toimitettu hankkeen YVA-ohjelman kuulutus, joka on pyydetty julkaisemaan kaupungin tai kunnan verkkosivuilla viivytyksettä ja pitämään se nähtävillä 8.12.2025 saakka. Kuulutus on pyynnön mukaisesti julkaistu kaupungin verkkosivuilla ja paperiversiona kaupungintalon asiointipisteellä.

Fingrid Oyj suunnittelee 400+110 kilovoltin voimajohtoa Liedon sähköaseman ja Raision uuden sähköaseman välille. Lisäksi hankkeeseen kuuluvat 2x110 kilovoltin voimajohdot Raision ja Haanvuoren välillä ja 2x2x110 kilovoltin voimajohdot Raision ja Vatselan välillä. Tarkasteltavia voimajohtoreittejä on yhteensä 28 kilometriä, joista 16 kilometriä sijoittuu uuteen maastokäytävään ja 12 kilometriä nykyisten voimajohtojen rinnalle. Hankkeessa välille Raisio–Haanvuori (Naantali) suunniteltujen kahden 110 kilovoltin voimajohdon on määrä sijoittua uuteen maastokäytävään ja reittiosuuden pituus on kaksi kilometriä. Uuden sähköaseman Raisiossa on määrä sijoittua lähelle Naantalin pohjoisosaa Isosuolle kuntarajalle.

YVA-ohjelmassa todetun mukaan hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai käyttövarmuuden vaarantumista.

YVA-ohjelman aineisto on luettavissa ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/lieto-raisio-voimajohto-YVA.

Kuulutus pidetään nähtävillä 8.12.2025 saakka osoitteessa
<http://www.elykeskus.fi/kuulutukset/varsinais-suomi>.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta on 18.11.2025 § :ssä 50 antanut asista oman lausuntonsa.

Oheismateriaali:

- Ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunto asiassa.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Naantalin kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa ja lähettää sen Naantalin kaupungin lausuntona ELYkeskukselle. Pöytäkirja tarkistetaan tämän asian osalta kokouksessa. Päätös toimitetaan viipymättä ja viimeistään 8.12.2025 mennessä sähköisesti osoitteeseen: kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi.

Lausunto (VARELY/277/2025):

Naantalin kaupunki näkee uuden voimajohtoyhteyden Liedossa sijaitsevan Liedon sähköaseman ja Raisioon rakennettavan uuden Raision sähköaseman välillä tärkeänä osana paitsi tulevaisuuden puhdasta myös alueen välttämätöntä sähköjärjestelmää. Energiamurroksen ja vihreän siirtymän johdosta sähkönsiirtotarpeet Varsinais-Suomen alueella kasvavat merkittävästi Suomen tavoitellessa hiilineutraaliutta vuonna 2035. Käyttövarmuus huomioiden tämä vääjäämättä johtaa tarpeeseen vahvistaa alueellista kantaverkkoa. Naantaliin on suunnitteilla merkittäviä uusia vihreän siirtymän hankkeita, kuten Green North Energy Oy:n vety- ja ammoniakkilaitos sekä Liquid Wind AB:n e-metanolin tuotantolaitos, joiden toteutuminen ja laajennusvaiheet edellyttävät kantaverkon vahvistamista.

Naantalin kaupunki kiinnittää huomiota YVA-ohjelman seuraaviin kohtiin:

Voimajohtoreitit osoittavalla kartalla suunnitellulle Raision uudelle sähköasemalle varattu alue (D) sijoittuu osin Naantalin kuntarajojen sisäpuolelle. Naantalin puoleisilta osin alue on Isosuontien teollisuusalueen asemakaavassa (Ak-319) osoitettua kaupungin omistamaa suojaviheraluetta (EV) ja teollisuus- ja varistorakennusten korttelialuetta (T-5), joka on vuokrattu voimassa olevalla maanvuokrasopimuksella alueella teollisuus-, maa- ja kiviaines ja varastointitoimintaa harjoittavalle yritykselle.

- Fingridiä pyydetään huomioimaan Naantalin kaupungin esittämä toive uuden sähköaseman sijoittamiseksi kokonaisuudessaan Raision puolelle ja tarvittaessa järjestämään sähköaseman tarkemman suunnittelutyön ja sen Isosuolla edellyttämien toimien osalta yhteispalaveri kaupungin maankäyttöosaston kanssa.

Voimajohtoreitin läheisyyteen sijoittuu useita virkistysalueita, -kohteita ja -reittejä sekä elinkeinotoimintaa. Niiden joukossa on muiden muassa Naantalin Aurinko Golf.

- Fingridiä pyydetään huomioimaan golfkentän alue voimajohtoreitin suunnittelutyössä siten, että toiminnalle voimajohdosta ja sen rakentamisesta aiheutuvat mahdolliset haitat voidaan minimoida.

Tarkasteltavan hankkeen läheisyyteen sijoittuvien ja sen kanssa mahdollisia yhteisvaikutuksia muodostavien hankkeiden osalta Naantalin alueelle sijoittuva Raisio– Haanvuori 2x110 kilovoltin voimajohto yhdistyy suunnitellun Raisio–Naantalinsalmi 2x110 kilovoltin voimajohdon kanssa, joka tällä hetkellä on Uusikaupunki–Naantalinsalmi 110 kV - nimellä ja saneeraukseen asti kantaverkkoyhtiö Carunan omistuksessa.

- Fingridiä pyydetään voimajohtojen yhdistymiskohdan suunnittelun osalta huomioimaan Naantalin kaupungin sille aiemmin ilmaisema toive Raisio-Naantalinsalmi (Uusikaupunki–Naantalinsalmi)

voimajohdon reitin tarkistamiseksi kulkemaan Naantalin Haavuorentien kohdalla lähempänä Maskuntietä. Mainittu reittisuunnittelu käsillä olevan tiedon perusteella voisi sopia Fingridin tarpeisiin ja poistaisi samalla kaupungin huolen voimajohdon mahdollisista kielteisistä vaikutuksista Haavuorentien asemakaavoitetulle asuinalueelle.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että tekninen johtaja oli läsnä asiantuntijana tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös

Kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.

Naantalin kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta

Asia

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa (ELY-keskus) on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki 252/2017) mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten käsiteltävänä Fingrid Oyj:n Lieto–Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA- ohjelma).

Kaupungin- tai kunnanhallitusta pyydetään antamaan lausuntonsa YVA-ohjelmasta 8.12.2025 mennessä. Lisäksi pyydetään varaamaan mm. ympäristönsuojelu-, maankäyttö-, terveydensuojelu- ja sosiaaliasioita käsitteleville lautakunnille tai viranhaltijoille tilaisuus antaa lausuntonsa asiasta.

YVA-ohjelman aineisto on luettavissa ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/lieto-raisio-voimajohto-YVA.

Hanke ja sen toteuttamisvaihtoehdot

Fingrid Oyj suunnittelee 400+110 kilovoltin voimajohtoa Liedon sähköaseman ja Raision uuden sähköaseman välille. Lisäksi hankkeeseen kuuluvat 2x110 kilovoltin voimajohdot Raision ja Haanvuoren välillä ja 2x2x110 kilovoltin voimajohdot Raision ja Vatselan välillä. Tarkasteltavista voimajohtoreittejä on yhteensä 28 kilometriä, joista 16 kilometriä sijoittuu uuteen maastokäytävään ja 12 kilometriä nykyisten voimajohtojen rinnalle.

Hankkeen vaihtoehdot:

- Välille Lieto–Kreivilä (Turku) suunniteltu voimajohto sijoittuu pääosin nykyisten voimajohtojen rinnalle. Reittiosuus on 12 kilometriä pitkä. Sekä Liedon Pekkalan alueella että Karhunorkon alueella tarkastellaan kahta eri toteutusvaihtoehtoa, joissa läntinen vaihtoehto sijoittuu uuteen maastokäytävään ja itäinen vaihtoehto sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle.
- Välille Kreivilä (Turku)–Raisio suunnitellaan voimajohtoa, joka sijoittuu uuteen maastokäytävään. Voimajohdon reitin pituus on 16 kilometriä ja se sijoittuu Turun, Ruskon, Raision ja Maskun alueille.
- Välille Raisio–Haanvuori (Naantali) suunnitellaan kahta 110 kilovoltin voimajohtoa, jotka sijoittuvat uuteen maastokäytävään. Reittiosuuden pituus on kaksi kilometriä.
- Välillä Raisio–Vatsela suunnitellaan kahta vierekkäistä 110 kilovoltin voimajohtoa, jotka sijoittuvat uuteen maastokäytävään. Reittiosuuden pituus on kolme kilometriä.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai käyttövarmuuden vaarantumista.

Kuulutus pidetään nähtävillä 8.12.2025 saakka osoitteessa <http://www.ely-keskus.fi/kuulutukset/varsinais-suomi>

Esittelijä

Ympäristöpäällikkö

Päätösehdotus

Naantalin kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa sekä lähettää sen tiedoksi edelleen kaupunginhallitukselle.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavia voimajohtoreittejä on yhteensä noin 33 kilometriä, joista 21 kilometriä sijoittuu uuteen maastokäytävään ja 12 kilometriä nykyisten voimajohtojen rinnalle. Uuteen maastokäytävään sijoittuvan 400+110 kilovoltin voimajohtoalueen leveys on noin 62 metriä, ja nykyisen johdon rinnalle sijoituessaan johtoalue levenee noin 39–41 metriä. Uuteen maastokäytävään sijoittuvan Raisio-Haanvuori 2x110 kilovoltin voimajohdon johtoalueen leveys on noin 46 metriä. Raisio–Vatsela välille uuteen maastokäytävään suunniteltujen kahden rinnakkaisen 2x110 kilovoltin voimajohtojen johtoalueen leveys on noin 63 metriä. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Liedon, Turun, Ruskon, Raision, Maskun ja Naantalin alueille.

Naantalin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimiva Naantalin ympäristö- ja rakennuslautakunta kiinnittää huomiota YVA-ohjelman koostekarttaan 5-33. Kartalta puuttuu Naantalin kaupungin Isosuontien asemakaavaan liittyvän selvityksen itäisempi liito-oravahavainto vuodelta 2017 (Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy: Isosuontien alueen luontoselvitys). Selvityksen liitteen 3 mukaan suunnitellulle sähkölinjareitille osuu liito-oravareviiri, joka tulee ottaa huomioon linjan reitin suunnittelussa.

Muutoin lautakunta yleisesti toteaa, että hankkeen suunnittelussa on luontovaikutusten arvioinnin osalta erityisen tärkeää arvioida ja ehkäistä hankkeen negatiivisia vaikutuksia eri eliöryhmien ekologisiin yhteyksiin. Linjaston sijoittamista jo nykyisellään peltojen pirstomiin ja sähkölinjan kannalta uusiin metsäkuvioihin tulisi välttää. Ohjelmassa on esitetty esimerkiksi liito-oravien kulkuyhteyksien katkeamisen osalta ratkaisuksi Fingridin kehittämää viherkäytävämallia voimalinjan alle toteutettavaksi. Ratkaisu on vielä uusi, joten käytännön kokemuksia sen toimivuudesta tulisi tarvittaessa tutkia lisää ja esittää tuloksia mahdollisuuksien mukaan jo YVA-selostuksen yhteydessä.

Loppuun lautakunta toteaa, että YVA-ohjelmassa on kiitettävästi esitelty hankkeen eri ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Päätös

Ympäristöpäällikön päätösehdotus hyväksyttiin.

Raision kaupunginhallitus

Valmistelija: kaupunginarkkitehti, ympäristöpäällikkö

Varsinais-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää lausuntoa kaupunginhallitukselta 8.12.2025 mennessä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki 252/2017) mukaisessa asiassa. Lausuntopyyntö koskee Fingrid Oyj:n Lieto-Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohanketta koskevaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa (YVA-ohjelma). YVA-ohjelman aineisto on luettavissa ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/lieto-raisio-voimajohto-YVA.

Fingrid Oyj suunnittelee 400+110 kilovoltin voimajohtoa Liedon sähköaseman ja Raisioon rakennettavan uuden sähköaseman välille. Lisäksi hankkeeseen kuuluvat 2x110 kilovoltin voimajohdot Raision ja Haanvuoren välillä ja 2x2x110 kilovoltin voimajohdot Raision ja Vatselan välillä. Tarkasteltavista voimajohtoreiteistä 16 kilometriä sijoittuu uuteen maastokäytävään ja 12 kilometriä nykyisten voimajohtojen rinnalle. Johtoalue on uudessa maastokäytävässä 62–63 metriä leveä ja nykyisen voimajohdon yhteydessä johtoalue levenee 39–41 metriä.

Tarkastettava voimajohto koostuu neljästä reittiosuudesta: Lieto-Kreivilä (Turku), Kreivilä (Turku)-Raisio, Raisio-Haanvuori (Naantali) ja Raisio-Vatsela. Hankkeessa ei ole VE0-vaihtoehtoa, koska sen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista. Sähkönsiirtoa ei voida hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai käyttövarmuuden vaarantumista.

Uusi 400+110 kilovoltin voimajohtoyhteys Liedossa sijaitsevan Liedon sähköaseman ja Raisioon rakennettavan uuden Raision sähköaseman välillä on tärkeä osa tulevaisuuden puhdasta sähköjärjestelmää. Voimajohtoyhteys tarvitaan kantaverkolle asetetun käyttövarmuusvaatimuksen turvaamiseksi, kun sähkönsiirtotarpeet Varsinais-Suomen alueella kasvavat merkittävästi Suomen tavoitellessa hiilineutraaliutta vuonna 2035.

Tarkastettavan hankkeen ennakoitua todennäköisesti merkittävimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat lähi- ja kaukomaisemaan, kulttuuriympäristöön, luonnon monimuotoisuuteen, elinkeinoihin, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä ilmastoon.

Raisiossa sijaitsee 7 asuinrakennusta alle 100 metrin päässä ja 49 asuinrakennusta sekä 1 lomarakennus 100–300 metrin päässä voimajohtoreittien keskilinjasta. Voimajohto sijoittuu uuteen maastokäytävään ja muuttaa maisemaa erityisesti puustoisilla alueilla.

Lausunnon valmistelussa on otettu huomioon maankäyttöpalvelujen, terveyden- ja ympäristönsuojelun näkökulmat.

Valmistelu lausunnoksi:

Kyse on merkittävästä voimajohtohankkeesta, joka vastaa alueen kasvavaan sähkönsiirtotarpeeseen, vahvistaa kantaverkkoa ja parantaa sähköverkon energiatehokkuutta. Hankkeen tavoite mahdollistaa länsirannikolla ja Pohjois-Suomessa tuotetun fossiilittoman sähköenergian siirto Varsinais-Suomen käyttöön sekä edistää vetytalouden kehittymistä on hyvä ja kannatettava. Hanke on tärkeä Raision kaupungin kannalta työpaikka-alueiden laajetessa kaupungin pohjoisosiin.

400 kilovoltin voimajohtolinja on sekä Varsinais-Suomen maakuntakaavayhdistelmän ja Raision yleiskaavojen mukainen. Raisio-Vatsela -välille esitettyjä johtolinjoja ei ole eri kaava-asteilla tutkittu.

Väylävirastolla on vireillä Turku-Uusikaupunki radan perusparantamista koskeva ratasuunnitelma Raision kaupungin alueella. Kahden rinnakkaisen 2x110 kilovoltin johtolinjan varrelle Raisio-Vatsela-osuudelle sijoittuu ratasuunnitelmassa mm. yksi uusi ylikulkusilta pyöräilijöille ja jalankulkijoille sekä radan suuntainen rinnakkaistie. Ratahankkeessa on myös tutkittavana Kustavintien tasoristeyksen korvaaminen uudella ylikulkusillalla Raision ja Maskun rajalla. Voimalinjahankkeen ja rautatien perusparantamiseen liittyvien suunnitelmien yhteisvaikutukset tulee arvioida.

Hanke ja sen vaihtoehdot on YVA-ohjelmassa kuvattu riittävästi ja hankkeen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset on tunnistettu pääosin riittävästi.

Esittelijä
Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus
Kaupunginhallitus antaa ELY-keskukselle edellä olevan valmistelun mukaisen lausunnon.

Ruskon kunnanhallitus

Ehdotus

Esittelijä: Ympäristötarkastaja

Kunnanhallitus päättää lausuntonaan todeta, että se yhtyy rakennus- ja ympäristölautakunnan asiassa antamaan lausuntoon.

Päätös

Ruskon kunnanhallitus toteaa Fingrid Oyj:n Lieto–Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta lausuntonaan seuraavaa:

Ruskon kunnanhallitus edellyttää, että uusien voimajohtolinjojen suunnittelussa käytetään mahdollisimman paljon nykyisiä johtoaukeita (Fingrid ja Caruna) sekä suunnitellaan uudet linjat paikoille, joissa sähkönkulutus on kasvussa mm. KT40 Turun kehätie ja VT 8 reuna- alueet.

Ruskon kunnan alueella on YVA- selvitys toteutettava ensisijaisesti lainvoimaisten kaavojen mukaisilta reiteiltä Ruskon yleiskaava 2010 ja Turun kaupunkiseudun maakuntakaava 2004. Vaihemaakuntakaavan suunnitteluohjeessa on määrätty niin, ettei voimajohto aiheuta merkittävää haittaa maisema- alueiden ominaispiirteisiin. Mahdolliset muut reittivaihtoehdot on toteutettava lisäselvityksinä.

Reittisuunnittelussa tulee käyttää vain ajantasaisia luontoselvityksiä, jotka eivät perustu yli 5 vuotta vanhoihin havaintoihin.

Kaavatilanne:

Hankkeen YVA- aineistossa oleva linjaus poikkeaa Ruskon kunnan yleiskaavassa 2010 olevasta linjauksesta. Yleiskaavassa oleva linjaus kulkee enimmillään 2, 4 kilometrin päässä suunnitellusta reitistä ja kauempana asutuksesta. Ruskon yleiskaavassa on varattu Liukolan ja Merttelän viljelysmaisemat ominaispiirteiltään avoimiksi alueiksi. Tältä osin suunniteltu linjaus on ristiriidassa voimassa olevan Ruskon yleiskaavan kanssa. Ruskon kunnan näkemyksen mukaan linjauksen tulisi pääpiirteissään noudattaa yleiskaavan mukaista linjausta.

Mikäli muita kuin Ruskon yleiskaavan mukaisia peruslinjauksia kuitenkin selvitetään vastoin Ruskon kunnan kantaa, on siltä osin kuin linja toteutetaan avoimelle viljelysmaisemalle, selvitettävä maakaapeloinnin toteuttaminen, ettei linja heikennä yleiskaavan mukaista avointa viljelysmaisemaa.

Esitetty suunnitelma noudattaa Vahdon kunnanosan osayleiskaavaa, eikä se myöskään sijoitu asemakaavoitettavaksi suunnitelluille alueille. Tältä osin esitetty linjaus ei ole Ruskon kunnan käsityksen mukaan ongelmallinen tai ristiriidassa kaavojen osalta.

Vaikutukset asutukseen ja ihmisten elinoloihin:

Kunnanhallitus korostaa, että YVA- selostuksessa on annettava ensisijainen painoarvo vaikutuksille asukkaisiin, sillä hanke sijoittuu paikoin erittäin lähelle olemassa olevaa asutusta.

Etäisyystiedot Ruskon alueella:

55 asuinrakennusta ja 4 lomarakennusta sijaitsee alle 300 metrin etäisyydellä suunnitellusta johtoreitistä. 6 asuinrakennusta ja 1 lomarakennus sijaitsee alle 100 metrin etäisyydellä.

Terveys ja turvallisuus:

Kunnanhallitus edellyttää, että sähkömagneettisten kenttien vaikutusalueet tutkitaan tarkasti ja että rakennukset sijoittuvat vähintään säteilyturvakeskuksen (STUK) suositusten mukaiselle turvaetäisyydelle.

Johtokäytävän vaikutukset asukkaiden elinympäristön viihtyisyyteen ja kiinteistöjen arvoon on arvioitava. Kunnanhallitus edellyttää, että mahdollinen arvон alentuminen kompensoidaan asianmukaisesti.

Maisema ja kulttuuriperintö

Hankkeella on suoria vaikutuksia Ruskon kulttuuriympäristöihin: Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sijaitsee alle 300 metrin etäisyydellä johtoreitistä. Lisäksi yksi muu kulttuuriperintökohde ja kaksi kiinteää muinaisjäännöstä sijoittuvat alle 300/100 metrin etäisyyksille.

Kunnanhallitus vaatii, että YVA- selostuksessa esitetään:

- Sitovat suojelusuunnitelmat kulttuuriympäristöjen ja muinaisjäännösten säilyttämiseksi.
- Tutkimus siitä, miten voimajohto vaikuttaa maisemakuvaan ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin.

Pohjavesialueet:

Vaikka suunniteltu reitti ei kulje I- luokan pohjavesialueiden kautta, kunta edellyttää, että rakentamisessa ja purkamisessa noudatetaan tiukkoja suojaustoimia lähialueiden pohjavesien turvaamiseksi.

Toiminta- alueet:

Muun muassa kiinteistöllä xx suunniteltu linja ylittää ympäristöluvallisen maa- ainesten käsittelyn toiminta- alueen.

Yhteenveto:

- Ruskon kunnan alueella tulee noudattaa kunnan voimassa olevaa yleiskaavaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa ja muut vaihtoehdot ovat lisäyksiä arviointiin. mm maakaapelin käyttö.
- Arvioinnissa vastataan yksityiskohtaisesti vaikutuksiin, jotka kohdistuvat asutukseen, kulttuuriympäristöihin ja suojelualueisiin.
- Tulee esittää konkreettiset ja sitovat ratkaisut erityisesti niille kohteille, jotka sijaitsevat alle 100 metrin etäisyydellä johtoreitistä.

Ruskon kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa (ELY-keskus) on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA laki 252/2017) mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten käsiteltävänä Fingrid Oyj:n Lieto–Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma).

Kunnanhallitusta pyydetään antamaan lausuntonsa YVA ohjelmasta 8.12.2025 mennessä. Lisäksi pyydetään varaamaan mm. ympäristönsuojelu-, maankäyttö-, terveydensuojelu- ja sosiaaliasioita käsitteleville lautakunnille tai viranhaltijoille tilaisuus antaa lausuntonsa asiasta. Lausunnossa pyydetään viittaamaan diaarinumeroon VARELY/277/2025.

Lieto-Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kantaverkon vahvistamista Liedossa sijaitsevan Liedon sähköaseman ja Raisioon rakennettavan uuden Raision sähköaseman välille suunniteltavalla 400+110 kilovoltin voimajohtolla. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan myös Raision uutta sähköasemaa sekä Raisio–Haanvuori 2x110 kilovoltin ja Raisio–Vatsela 2x2x110 kilovoltin voimajohtoja. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavia voimajohtoreittejä on yhteensä noin 33 kilometriä, joista 21 kilometriä sijoittuu uuteen maastokäytävään ja 12 kilometriä nykyisten voimajohtojen rinnalle. Uuteen maastokäytävään sijoittuvan 400+110 kilovoltin voimajohtoalueen leveys on noin 62 metriä, ja nykyisen johdon rinnalle sijoituessaan johtoalue levenee noin 39–41 metriä. Uuteen maastokäytävään sijoittuvan Raisio-Haanvuori 2x110 kilovoltin voimajohtojen johtoalueen leveys on noin 46 metriä. Raisio–Vatsela välille uuteen maastokäytävään suunniteltujen

kahden rinnakkaisen 2x110 kilovoltin voimajohtojen johtoalueen leveys on noin 63 metriä. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Liedon, Turun, Ruskon, Raision, Maskun ja Naantalin alueille.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, sillä sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa toteuttaa nykyisellä kantaverkolla sekä jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

Voimajohtolinja noudattelee Varsinais-Suomen maakuntakaavayhdistelmän linjausta. Muutamia tarkennuksia on tehty mm. olemassa olevien rakennusten vuoksi. Suunnittelun alussa on näistä pyydetty rakennusvalvonnan ilmoituksia ja linjaa on hieman korjattu mm. Ylönnantien vapaa-ajan asunnon kohdalla. Linja poikkeaa maakuntakaavan linjauksesta mm. Hujalantien sikalarakennusten kohdalla.

Maakuntakaavan mukainen linjavaraus on huomioitu Ruskon Vahdon kunnanosan osayleiskaavassa ja suunniteltu linja noudattelee osayleiskaavan linjausta Haapavuoren- ja Kierikkalantien alueilla. Kierikkalantiellä oli vireillä aurinkovoimalan hakemus, joka olisi sijoittunut suunnitellun linjan kohdalle. Paneeleita ei kuitenkin olisi voinut sijoittaa linjan alle, hankkeen hakemus on myöhemmin peruttu. Linjan läheisyyteen on tullut uudempia asuinrakennuksia mm. Suokannantiellä ja näiden lupaprosesseissa on huomioitu Fingridin lausunnot, jotta rakentaminen ei vaikuta voimajohtojen toteuttamiseen. Ruskon vanhassa yleiskaavassa (1997) on merkitty voimajohtolinja, mutta sen linjaus on muuttunut maakuntakaavojen mukaisesti. Tällöin se oli merkitty suurilta osin metsäalueille, joka olisi vaatinut enemmän maastoa muokkaavia toimenpiteitä. Suunniteltu voimajohtoreitti on yleiskaavan mukainen kaava-alueen koillisosissa (Ylönnantie), minkä lisäksi se myötäilee sähkölinjan ja sen suoja-alueen merkintää lounaassa, Suokannantien uudempien rakennusten lähistöllä. Ruskon kunnan yleiskaavoissa hanke sijoittuu pääosin maa- ja metsätalousalueille.

Pykälän liitteenä on kuulutus, kuulutus- ja lausuntopyyntö, YVA ohjelma, vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa käytettävät kriteerit sekä karttaliite.

Ehdotus

Ruskon rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa Fingrid Oyj:n Lieto–Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta lausuntonaan:

1. Vaikutukset asutukseen ja ihmisten elinoloihin

Lautakunta korostaa, että YVA-selostuksessa on annettava ensisijainen painoarvo vaikutuksille asukkaisiin, sillä hanke sijoittuu paikoin erittäin lähelle olemassa olevaa asutusta. Suunniteltuun linjaan on jo tehty muutamia muutoksia, jotta se ei ole olemassa olevien rakennusten kohdalla.

- Etäisyystiedot Ruskon alueella:
 - 55 asuinrakennusta ja 4 lomarakennusta sijaitsee alle 300 metrin etäisyydellä suunnitellusta johtoreitistä.
 - 6 asuinrakennusta ja 1 lomarakennus sijaitsee alle 100 metrin etäisyydellä.
- Terveys ja turvallisuus: lautakunta edellyttää, että sähkömagneettisten kenttien vaikutusalueet selvitetään tarkasti ja että rakennukset sijoittuvat vähintään Säteilyturvakeskuksen (STUK) suositusten mukaiselle turvaetäisyydelle.
- Viihtyisyys ja kiinteistöjen arvo: Johtokäytävän vaikutukset asukkaiden elinympäristön viihtyisyyteen ja kiinteistöjen arvoon on arvioitava. Lautakunta edellyttää, että mahdollinen arvon alentuminen kompensoidaan asianmukaisesti.

2. Maisema ja kulttuuriperintö

Hankkeella on suoria vaikutuksia Ruskon kulttuuriympäristöihin:

- Maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö sijaitsee alle 300 metrin etäisyydellä johtoreitistä.

- Lisäksi yksi muu kulttuuriperintökohde ja kaksi kiinteää muinaisjäännettä sijoittuvat alle 300/100 metrin etäisyyksille.

Lautakunta vaatii, että YVA-selostuksessa esitetään:

- Sitovat suojelusuunnitelmat kulttuuriympäristöjen ja muinaisjäännettöjen säilyttämiseksi.
 - Arvio siitä, miten voimajohto vaikuttaa maisemakuvaan ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin.
3. Maankäyttö, kaavoitus ja suojelualueet
- Kaavatilanne: Ruskon kunnan pyrkimyksenä on, että vuonna 2026 käynnistyisi Ruskon yleiskaavan (YVA-ohjelma s. 59) päivittäminen. Tämä kaava sijoittuisi suunnitellun linjan alueelle. Hanke on huomioitu Vahdon kunnan osayleiskaavassa, eikä se myöskään sijoitu asemakaavoitettavaksi suunnitelluille alueille.
 - Suojelualueet: Valtion muu suojelualue (Kalliomäki-tila) sijaitsee alle 100 metrin etäisyydellä. YVA-selostuksessa on esitettävä toimenpiteet, joilla varmistetaan, ettei suojelualue tai ekologinen tila heikkene.
 - Pohjavesialueet: Vaikka reitti ei kulje I-luokan pohjavesialueiden kautta, kunta edellyttää, että rakentamisessa ja purkamisessa noudatetaan tiukkoja suojaustoimia lähialueiden pohjavesien turvaamiseksi.
 - Toiminta-alueet: Kiinteistöllä xx linja ylittää ympäristöluovallisen maa-ainesten käsittelyn toiminta-alueen.
4. Yhteenveto ja vaatimukset

Rakennus- ja ympäristölautakunta edellyttää, että YVA-selostuksessa:

- Vastataan yksityiskohtaisesti vaikutuksiin, jotka kohdistuvat asutukseen, kulttuuriympäristöihin ja suojelualueisiin.
- Esitetään konkreettiset ja sitovat ratkaisut erityisesti niille kohteille, jotka sijaitsevat alle 100 metrin etäisyydellä johtoreitistä.

Mikäli jokin reittivaihtoehto aiheuttaa merkittäviä ja kohtuuttomia haittoja, lautakunta vaatii kyseisen vaihtoehdon hylkäämistä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Suomen Erillisverkot Oy

Viitaten lausuntopyyntöönne 11.11.2025 koskien Fingrid Oyj:n Lieto-Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa. Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkkoperaattoripalvelut liiketoimintaan.

Säteilyturvakeskus STUK

Fingrid Oyj suunnittelee 400+110 kV voimajohtoa Liedon sähköaseman ja Raisioon rakennettavan uuden sähköaseman välille sekä 2x110 kV voimajohtoa Raision ja Haanvuoren välille ja 2x2x110 kV voimajohtoa Raision ja Vatselan välille. Voimajohtoreittien läheisyyteen sijoittuu jonkin verran asuinrakennuksia. Alle 100 metrin etäisyydellä voimajohtoreiteista on yhteensä 31 asuinrakennusta.

Yhteysviranomaisena toimiva Varsinais-Suomen ELY-keskus pyysi lausuntoa voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Säteilyturvallisuuksiin liittyvänä lausuntonaan Säteilyturvakeskus (STUK) esittää seuraavan:

Voimajohto aiheuttaa ympärilleen pientaajuisen sähkö- ja magneettikentän. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (1045/2018) on vahvistettu väestön altistuksen raja-arvot ja toimenpidetasot näille kentille. Asetusta ei sovelleta sähköturvallisuuslain (1135/2016) vaatimusten

mukaisten suurjännitteisten ilmajohtojen, mm. 400 kV ja 110 kV voimajohtojen, aiheuttamaan altistukseen sähkökentälle. Magneettikentän toimenpidetaso 200 μ T ei ylitä voimajohdon allakaan, jossa on suurimmat magneettikentät. Asetus ei siten rajoita oleskelua voimajohdon läheisyydessä eli maa- tai metsätaloustöitä tai virkistyskäyttöä mm. metsästykseseen, sienestykseen ja marjojen poimintaan. Asetus ei myöskään rajoita voimajohdon sijoittamista asuintai lomarakennusten läheisyyteen.

Asetus ja sähköturvallisuuslain vaatimukset suojaavat voimajohtojen sähkö- ja magneettikentän välittömiltä haittavaikutuksilta. Voimajohtojen magneettikentällä epäillään kuitenkin olevan haitallisia pitkäaikaisvaikutuksia. Osa runsaan 40 viime vuoden aikana tehdyistä väestötutkimuksista on antanut viitteitä siitä, että asumisesta voimajohtojen läheisyydessä saattaisi olla terveydellistä haittaa lapsille. Näissä tutkimuksissa on havaittu, että voimajohtojen lähellä asuvilla lapsilla näyttäisi olleen hieman suurempi riski sairastua leukemiaan, kun lapset altistuivat pitkäaikaisesti magneettikentälle, jonka keskimääräinen vuontiheys oli enemmän kuin 0,4 μ T. Solu- ja eläinkokeista saadut tulokset eivät ole tukeneet tätä havaintoa. Ei tunneta mekanisme, jolla voimajohdon magneettikenttä aiheuttaisi leukemiaa tai muita syöpiä. Väestötutkimuksissa ei ole voitu osoittaa, että leukemia olisi seurausta altistuksesta magneettikentälle.

Telia Finland Oyj

Telia Finland Oyj (Telia) pyytää huomioimaan hankealueen risteävät metallia sisältävät telekaapelit.

Voimajohdoista pitää tehdä vaarajänniteselvitys lähellä olevien Telian telekaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).

Mikäli voimajohdon toteutus aiheuttaa teleoperaattorin verkolle muutoksia ja siirtoja, on siirrot tilattava operaattorilta vähintään 12 viikkoa ennen toteutusta sulan maan aikana.

Siirtokustannukset osoitetaan siirron tilaajalle.

Lisätietoja antaa tarvittaessa production-desk@teliacompany.com.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

Asia

Lausunto asiasta: Fingrid Oyj, Lieto-Raisio 400+110 kV voimajohtohanke, Lieto, Masku, Naantali, Raisio, Rusko ja Turku (VARELY/277/2025)

Kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj:llä on sähkömarkkinalakiin (588/2013) perustuvat velvoitteet järjestelmävastuusta, kantaverkon ylläpidosta sekä sen kehittämisestä. Tässä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kantaverkon vahvistamista Liedossa sijaitsevan Liedon sähköaseman ja Raisioon rakennettavan uuden Raision sähköaseman välille suunniteltavalla 400+110 kilovoltin voimajohdolla. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan myös Raision uutta sähköasemaa sekä Raisio–Haanvuori 2x110 kilovoltin ja Raisio–Vatsela 2x2x110 kilovoltin voimajohtoja.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

- Kaivostoimintaan varatut alueet on puolestaan tarkistettu turvallisuus- ja kemikaaliviraston kaivosrekisterin karttapalvelusta (Tukes 2025)
- Voimajohtohankkeen vaikutuksia kaavoitukseen ja maankäyttöön tarkastellaan analysoimalla paikallisen ja kunnallisen tarkastelutason lisäksi yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön kohdistuvia vaikutuksia maakunnallisten ja valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden toteutumisen kannalta.

Lausunto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tutustunut yllä mainittuun lausuntopyyntöönne. Tukes antaa lausuntonsa erityisesti kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005).

Tukesilla ei ole huomautettavaa, koska Tukesin ymmärryksen mukaan uudet, suunnitteilla olevat voimajohtoreitit eivät sijaitse Tukesin valvonnassa olevien kemikaalikohteiden konsultointivyöhykkeillä. Aineistossa kerrotaan, että kaivostoimintaan varatut alueet on tarkistettu Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kaivosrekisterin karttapalvelusta.

Tukes pyytää varmistamaan ajankohtaiset kohdetiedot (kemikaalilaitokset ja kaivostoiminta) YVA-prosessin edetessä. Kemikaalilaitosten konsultointivyöhykeluettelo toimitetaan vähintään vuosittain mm. Varsinais-Suomen Elylle ja kuntien kirjaamoihin. Lisäksi on hyvä huomioida kuntien ajankohtaiset alueiden käyttösuunnitelmat mahdollisesti tulevien suuronnettomuusvaarallisten kohteiden sijoittumisessa kunnissa.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti terveellisen ja turvallisen ympäristön varmistamiseksi tulee huomioida riittävät etäisyydet suuronnettomuusvaarallisista kemikaalikohteista. Mikäli voimajohtoreitit sijoittuvat kemikaalikohteiden konsultointivyöhykkeille, on hyvä olla yhteydessä yrityksiin mahdollisten vaikutusten arvioinnissa. Laitoksilla on parhaat tiedot käytössään olevista kemikaaleista, niiden aiheuttamista riskeistä ja onnettomuuksien vaikutuksista lähiympäristöön sekä toimintaansa liittyvistä mahdollisista kehityssuunnitelmista.

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo

Lausunto Fingrid Oyj:n Lieto-Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Viite: VARELY/227/2025

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Varsinais-Suomen alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Fingrid Oyj:n Lieto-Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma).

Voimajohtoa suunnitellaan Liedon sähköaseman ja uuden Raision sähköaseman välille. Lisäksi hankkeeseen kuuluvat 2x110 kilovoltin voimajohdot Raision ja Haanvuoren välillä ja 2x2x110 kilovoltin voimajohdot Raision ja Vatselan välillä. Tarkasteltavista voimajohtoreiteistä 21 kilometriä sijoittuu uuteen maastokäytävään ja 12 kilometriä nykyisten voimajohtojen rinnalle. Liedossa ja Turussa voimajohdolle on suunnitelmissa esitetty kahdessa kohdassa kaksi erillistä reittiä, jotka eroavat nykyisin olemassa olevasta voimajohtolinjasta. Johtoalue on uudessa maastokäytävässä 62–63 metriä leveä ja nykyisen voimajohdon yhteydessä johtoalue levenee 39–41 metriä. Voimajohtoyhteyden perusratkaisuna käytettävä pylvästyyppi on haruusin tuettu, teräksestä valmistettu kaksijalkainen portaalipylväs, jonka ylimmät osat eli ukkosulokkeet ulottuvat keskimäärin noin 35 metrin korkeudelle. Hanke sijoittuu Liedon, Maskun, Naantalın, Raision, Ruskon ja Turun alueille. YVA-ohjelman mukaan hanke on tärkeä osa tulevaisuuden puhdasta sähköjärjestelmää, ja sen kerrotaan olevan tarpeellinen Suomen hiilineutraaliustavoitteiden sekä kasvavan sähkönsiirtotarpeen vuoksi.

Lieto-Raisio voimajohtohanke on pääosin maakuntakaavan mukainen. Luvussa 4.3 esitellään tarkasteltavia voimajohtoreittivaihtoehtoja ja todetaan, että "voimajohdolle ei ole reittivaihtoehtoja". Ainoastaan Pekkalaan ja Karhunotkoon on esitetty teknisen vaihtoehdot. Arviointiohjelmassa ei kuitenkaan perustella, miten esiteltävään voimajohtolinjaukseen on päädytty. Näiltä osin arviointiohjelma on puutteellinen ja kaipaa lisäperusteluja.

Luvussa 5.8 selostetaan maisemaan ja kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arvioinnin menettelytapoja. Arkeologiseen kulttuuriperintöön hankkeen arvioidaan voivan vaikuttaa fyysisesti

ennestään tuntemattomiin kohteisiin sekä kohteiden maisemaan. Maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten arvioinnissa lähtötietona toimivat ohjelman mukaan selvitykset ja inventoinnit, maisema-analyysi ja karttatyöskentely sekä maastokäynti ja havainnekuvat.

Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö

Maisemaan ja kulttuuriympäristöön keskittyvässä kappaleessa 5.8 tunnistetaan hankkeen sijoittuminen maiseman, kulttuuriympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta runsaasti arvoja ja kohteita sisältävälle alueelle. Voimajohto sijoittuu jo nykyisellään valtakunnallisesti arvokkaalle Aurajoki-laakson viljelymaisema-alueelle (VAMA 2021) ja risteää Varkaantien kanssa, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY). Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuu useita maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaita rakennetun kulttuuriympäristön kohteita ja alueita, joista Turun alueella sijaitseva Vanha-Kreivilä sijoittuu johtoalueelle.

Osana ympäristövaikutusten arviointia on tarkoitus tehdä havainnekuvia ja maisema-analyysi.

Arviointiohjelman mukaan arviointi keskittyy maisemallisissa ja aluemaisissa kulttuuriympäristön kohteissa kahden kilometrin etäisyydelle voimajohdosta. Yksittäisissä kulttuuriympäristön arvokohteissa arviointi painottuu 500 metrin etäisyydelle voimajohdosta. Valtakunnallisia ja maakunnallisia arvoja omaavia kohteita voidaan tarpeen mukaan huomioida myös näitä laajemmilta alueilta, mikäli niihin epäillään kohdistuvan merkittäviä vaikutuksia. Paikallisten kohteiden muodostamia ryhmittymiä tarkastellaan lisäksi kahden kilometrin etäisyydelle saakka selostusvaiheessa tehtävässä maisema-analyysissä esiin nousseilta alueilta. Paikallisten kohteiden listaa täydennetään tarvittaessa maisema-analyysissä ja maastotöissä nousseiden huomioiden mukaan.

Arviointiohjelman kuvassa 5-20 on asianmukaisesti huomioitu maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvoalueet ja -kohteet. Liitteen 1 kartoilla paikallisesti arvokkaat kohteet eivät näy, mikä vaikeuttaa kulttuuriympäristöön kohdistuvien vaikutusten hahmottamista.

Lähtöaineistojen osalta ongelmallista on se, että alueen rakennusinventoinnit ovat hyvin eri ikäisiä ja mahdollisesti puutteellisia eivätkä siten anna ajantasaista ja kattavaa tietoa alueen rakennetun kulttuuriympäristön arvoista. Ongelmina voi mainita muun muassa, että inventoidut kohteet eivät välttämättä enää ole inventoinnin mukaisessa tilassa, joillakin alueilla nykyisten arvotuskäytäntöjen mukaiset arvotukset puuttuvat ja reitin varrelle sijoittuu paljon rakennuksia, joista ei ole saatavilla minkäänlaista inventointitietoa. Lähtötietojen puutteellisuus hankaloittaa rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyvien vaikutusten arvioimista. Vastuumuseo on hanketta koskevissa neuvotteluissa (mm. Seurantaryhmän kokous 8.10.2025) tuonut esiin inventointitarpeen.

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo arvioi, että maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta on muilta osin tunnistettu riittävästi voimajohtohankkeen arvioitavat ympäristövaikutukset, mutta rakennusinventointitietojen puutteellisuus hankaloittaa vaikutusten arviointia.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo on 20.2.2025 antanut lausunnon hankkeeseen liittyvästä arkeologisesta selvitystarpeesta. Lausunnossa todettiin, että uuteen maastokäytävään suunnitellulla voimajohtoreitillä ja sähkö-asemien sijoittumispaikoilla tulee tehdä arkeologinen inventointi, jonka perusteella voidaan selvittää hankkeen vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön. YVA-ohjelman mukaan inventointi on toteutettu syksyllä 2025. Inventoinnin raporttia ei vielä ole toimitettu alueelliselle vastuumuseolle. Olemassa oleva Rauma-Lieto voimajohtolinja Turussa ja Liedossa on inventoitu vuonna 2011 (Mikroliitti Oy), eikä sen osalta vastuumuseo edellyttänyt lisäselvityksiä. Ohjelman mukaan arkeologisen selvityksen tulokset tullaan huomioimaan YVA-selostuksen laadinnassa.

Ohjelmassa on tunnistettu voimajohtoalueen ympäristöstä tällä hetkellä tunnetut muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset ja muut kulttuuriperintökohteet. Ohjelmassa todetaan, että tällä hetkellä johtoalueella sijaitsee muu kulttuuriperintökohde Miekellä (muinaisjäännösrekisterin tunnus 1000041776), ja johtoalueen lähiympäristössä useita kiinteitä muinaisjäännöksiä. Ohjelmassa ei ole huomioitu muinaisjäännösrekisteriin löytöpaikoiksi merkittyjä kohteita. Näitä on johtoalueella ja sen läheisyydessä erityisen runsaasti Ruskossa, missä sijaitsevat muun muassa kohteet Lempo 2 (1000042548), Lempo 3 (1000038710) ja Järäinen (1000037125). Tehtyjen löytöjen perusteella paikoilla saattaa sijaita rautakaudelle ajoittuvia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Löytöpaikkoja ei aikaisemmin ole tarkastettu maastossa, ja tiedot löytöpaikoista tarkentunevat arkeologisessa inventoinnissa.

Edellä mainittujen löytöpaikkojen, kuten myös ennestään tunnettujen ja inventoinnissa mahdollisesti löytyvien uusien kohteiden suojelustatuksen, luonteen ja laajuuden selvittäminen saattaa edellyttää inventoinnin jälkeen vielä tarkempia tutkimuksia. Alueellinen vastuumuseo on tuonut mahdollisen lisäselvitystarpeen esiin myös 20.2.2025 antamassaan lausunnossa.

YVA-ohjelman mukaan voimajohdon rakentamisesta voi aiheutua fyysisiä muutoksia alueilla, joilla on kiinteitä muinaisjäännöksiä. Näitä vaikutuksia on tarkoitettu välttää ”tekemällä ennen rakennustöitä tarvittavat arkeologiset selvitykset -- ja noudattamalla rakentamisessa tarvittavia ohjeistuksia ja varotoimia.” Ohjelman mukaan arkeologiset kohteet ”on pääsääntöisesti mahdollista ottaa huomioon pylväiden sijoitussuunnittelussa siten, että niille ei tapahdu muinaismuistolaissa kiellettyjä toimenpiteitä.” Kuvattu menettelytapa on hyvä, ja suunnittelun lähtökohtana on pidettävä sitä, että suunnitteluratkaisuilla voidaan välttää muinaisjäännöksiin kajoaminen. Vaikutuksia arvioidessa on huomioitava varsinaisen rakennuspaikan lisäksi myös rakennustöiden laajemmat vaikutukset lähialueen arkeologisiin kohteisiin.

Arkeologiseen kulttuuriperintöön kohdistuvia maisemavaikutuksia voidaan ohjelman mukaan arvioida ”maisemallista arvoa” omaavien muinaisjäännösten, kuten linnavuorten, osalta. Alueellinen vastuumuseo huomauttaa, että kaikki arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet ovat osa kulttuuriympäristöä, ja niihin kohdistuvat maisemavaikutukset on huomioitava samalla tavalla kuin muillakin kulttuuriympäristön kohteilla.

Arkeologisen kulttuuriperinnön kohteilla ei ole käytössä samanlaista arvoluokittelua kuin maiseman ja rakennetun ympäristön kohteilla, lukuun ottamatta valtakunnallisesti arvokkaita arkeologisia kohteita (VARK), jollaisia ei voimajohtoreitin varrelta ole tunnistettu. Tavallista suurempaa maisemallista merkitystä voi kuitenkin nähdä muinaisjäännösten muodostamilla kokonaisuuksilla. Sellaiset on syytä huomioida havainnekuviissa ja maisema-analyysissä. Liedossa Aurajokilaaksossa laajan muinaisjäännöskeskittymän muodostavat noin 500–1000 metriä voimajohtolinjasta pohjoiseen sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset Könkkämäki (423010028), Hulkkunmäki (423010029), Ryökäs (423010033) ja Tuulimyllynmäki (423010030). Myös maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt Mäkkylän ryhmäkylä ja Rähälän Liukas sijaitsevat Aurajokilaaksossa voimalinjan pohjoispuolella, mikä puoltaa havainnekuvan tekemistä tältä suunnalta. Ruskossa voimalinjan kaakkoispuolella sijaitsevista kiinteistä muinaisjäännöksistä Hiisi-mäki-Kololanoja (704010009), Koismäki (704010010), Hevoskankareenhaka (704010008) ja Merttilä Illoinen (1000034226) koostuu vastaava maisemallinen muinaisjäännöskokonaisuus. Lisäksi voimalinjasta noin 300 metrin etäisyydellä sijaitseva Kaskalan muinaislinna (423010036) on huomioitava, mikäli siihen arvioidaan kohdistuvan maisemavaikutuksia.

Varsinais-Suomen ELY-keskus, Liikenne-vastuualue

Suunniteltu voimajohtoreitti risteää valtateiden 8 ja 9, seututeiden 192 ja 222, yhdysteiden 2012, 12254, 12259, 12261, 12263, 12264, 12269, 12283 ja 71893 kanssa.

Vaikutuksia liikenteeseen syntyy rakentamisen aikana voimajohtorakenteiden kuljetuksista ja muusta rakentamiseen liittyvästä liikkumisesta. YVA-selostuksessa on kuvattava rakentamisvaiheen liikennevaikutukset. Arvioinnissa on huomioitava väylien käyttö, liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Erityisesti maanteiden pääväylien eli valtateiden 8 ja 9 osalta hankkeen vaikutukset tulee selvittää tarkasti.

Johtolinjan ja pylväiden tarkempi suunnittelu tapahtuu myöhemmässä vaiheessa, jolloin ELY-Keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue (1.1.2026 alkaen Lounais-Suomen Elinvoimakeskusta) tulee kuulla maanteiden osalta mm. johtolinjan pylväiden tarkempiin sijainteihin, johtojen alikulkukorkeuksiin ja tarkempiin ohjeistuksiin liittyen. Johtolinjojen pylväät tulee lähtökohtaisesti suunnitella sijoitettavaksi maantien suoja-alueen ulkopuolelle.

Suunnittelussa tulee huomioida Väyläviraston ohjeet ja liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettu laki (503/2005).

Varsinais-Suomen liitto

Suunnittelujohtajan lausunto Fingridin Lieto-Raisio 400 + 110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Kuvaus

Varsinais-Suomen ELY-keskus pyytää Varsinais-Suomen liiton lausuntoa Fingridin Lieto-Raisio 400 + 110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 8.12.2025 mennessä.

V-S liiton kokousaikataulujen vuoksi lausunto annetaan suunnittelujohtajan lausuntona.

Fingrid Oyj suunnittelee 400+110 kilovoltin voimajohtoa Liedon sähköaseman ja Raision uuden sähköaseman välille. Lisäksi hankkeeseen kuuluvat 2x110 kilovoltin voimajohdot Raision ja Haanvuoren välillä ja 2x110 kilovoltin voimajohdot Raision ja Vatselan välillä. Voimajohtoreittejä on yhteensä 28 kilometriä, joista 16 kilometriä sijoittuu uuteen maastokäytävään ja 12 kilometriä nykyisten voimajohtojen rinnalle. Linjan koillisosassa, Liedon Pekkälässä ja Karhunorkossa tarkastellaan myös kahta vaihtoehtoista reittisuutta (katso kartta liitteessä 1).

Kyseessä on koko maakunnan ja vihreän siirtymän kannalta erittäin keskeinen voimajohtohanke, eikä sen toteuttamatta jättäminen ole mahdollista. Sähkönsiirtoa ei voida hoitaa nykyisellä kantaverkolla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai käyttövarmuuden vaarantumista.

YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma, jossa esitetään tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, hankealueen nykytilasta sekä esitys hankkeen todennäköisesti merkittävien ympäristövaikutusten arvioinnista ja YVA-menettelyn toteuttamisesta. Vaikutusten arviointi käsittää koko hankkeen elinkaaren eli voimajohdon rakentamisen, käytön ja käytöstä poiston/purkamisen aikaiset vaikutukset. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan hankkeen vaikutuksia kokonaisvaltaisesti ihmisiin, ympäristön laatuun ja tilaan, maankäyttöön ja luonnonvaroihin sekä näiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Suunnittelujohtajan lausunto

Maakuntakaava

Fingridin voimajohtohanke on osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa uutena ja parannettavana suurjännitelinjana. Linjaus on maakuntakaavan mukainen lukuun ottamatta Raision uutta sähköasemaa ja sen jälkeisiä liityntöjä Vatselaan sekä Naantalın Haanvuoreen. Nämä sähkölinjan uudet osat ovat maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, virkistysalueella ja teollisuustoimintojen alueella. Ne halkovat myös ohjeellisen ulkoilureitin linjausta Vatselassa sekä lyhyesti pohjavesialuetta Haanvuoressa ynnä Seveso III -direktiivin mukaista suoja- ja konsultointivyöhykettä vaarallisille tuotantolaitoksille. Viime mainittu merkintä puuttuu YVA-ohjelman maakuntakaavakuvauksesta, ja se tulisi sinne täydentää. Vatselassa voimalinja kulkisi rinnakkain rautatien kanssa. Nämä voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot eivät kuitenkaan ole

ristiriidassa voimajohtohankkeen uuden sähköaseman ja liityntöjen kanssa. Lisäykset huomioidaan vireillä olevassa Vesien ja voimien vaihemaakuntakaavatyössä.

Suhteessa maakuntakaavaan myös Pekkalan ja Karhunorkon läntiset linjausvaihtoehdot Liedossa ovat hieman etäämmällä suurjännitelinjan nykyisestä maakuntakaavamerkinnästä kuin niiden itäiset vaihtoehdot (ks. teemakartta liitteessä 1). Poikkeamat ovat kuitenkin vähäisiä maakuntakaavan mittakaavassa, ja ne sijoittuvat samoille maankäytön alueille kuin voimassa olevan maakuntakaavan parannettavan suurjännitelinjan merkintä: Pekkalaassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, osin myös sen kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta tärkeälle osa-alueelle sekä osin rinnakkain ohjeellisen valtatie kanssa. Karhunorossa kummatkin linjausvaihtoehdot sijoittuvat teollisuuden ja erityistoimintojen alueelle. Maakuntakaavassa olevat voimajohtojen linjaukset ovat kuitenkin aina vain suuntaa antavia sijainniltaan, ja niitä tulee täsmentää tarkentuvilla kaavatasoilla.

Tilannekuvaus vireillä olevasta Vesien ja voimien vaihemaakuntakaavasta on puutteellinen: arviointiohjelmassa kuvataan, ettei vaihekaavaprosessista ole tietoa, vaikka sen Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on julkaistu ja päivitetty, viranomaiskokous pidetty ja hankkeesta vastaavan Fingridin kanssa pidetty kokouksia myös erikseen.

Kuntakaavat

Raision ja Naantalien kaavoissa yllä kuvatut, maakuntakaavasta poikkeavat osuudet sijoittuvat seuraavasti: hankkeen uusi sähköasema sijoittuu Raision puolella yleiskaava 2020:n maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle. Yhteys asemalta Vatselaan puolestaan sijoittuu pääosin virkistys- ja viheralueelle ja sen eteläpäässä myös Kallanen 1 -asemakaavan lähivirkistysalueelle lyhyesti. Naantalien puolella sähköaseman länsireuna ja linjaus sähköasemalta Haanvuoreen sijoittuu Manner-Naantalien osayleiskaavan useille aluemerkinnoille: pääosin lähivirkistysalueelle, maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, maisemallisesti arvokkaalle peltoalueelle sekä teollisuusalueelle (katso liitteen teemakartat).

Hankkeen voimajohtoreitti sijoittuu kokonaisuudessaan yleiskaavoitetulle alueelle. Voimassa olevia yleiskaavoja on kuudessa kunnassa; Liedossa, Turussa, Ruskolla, Raisiossa, Maskussa ja Naantalissa. Suunniteltu voimajohtoreitti on pääpiirteissään yleiskaavoissa osoitetun mukainen. Se sijoittuu niillä pääosin maa- metsätalousvaltaiselle alueelle, mutta osittain myös muun muassa lähivirkistysalueille ja asuntoalueille. Kahdessa kohtaa reitti sijoittuu myös asemakaavoitetulle alueelle.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

YVA-menettelyssä tarkastelu painotetaan todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin. Lieto-Raisio-voimajohtohankkeessa merkittävimmiksi vaikutuksiksi on osuvasti ja asianmukaisesti tunnistettu seuraavat:

- vaikutukset lähi- ja kaukomaisemaan sekä kulttuuriympäristöön
- vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja ekologisiin yhteyksiin
- vaikutukset elinkeinoihin, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen
- vaikutukset ilmastoon

Arviointiohjelmassa esitetyt suunnitelmat näiden tutkimiseksi ovat uskottavia.

Yhteenveto

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että Lieto-Raisio-voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma on laadittu kokonaisuutena kattavasti ja asianmukaisesti. Liitto pitää kannatettavana kehityksenä myös sitä, että YVA-menettelyssä keskitytään yhä selvemmin todennäköisesti merkittäviin vaikutuksiin. Reitin linjaus on Varsinais-Suomen maakuntakaavan mukainen Raision uutta sähköasemaa ja sen liityntöjä Vatselaan ja Haanvuoreen lukuun ottamatta. Kyseiset osuudet eivät kuitenkaan ole ristiriidassa maakuntakaavan voimassa olevien merkintöjen kanssa, ja näitä päivitystarpeita tullaan työstämään myös vireillä olevassa Vesien ja voimien vaihemaakuntakaavatyössä. Kyseinen voimajohtohanke on erittäin tärkeä koko maakunnan

sähkösiirron kestävässä kehittämisessä. Se mahdollistaa osaltaan vihreän siirtymän etenemisen niin teollisuudessa, lämmityksessä kuin kuluttajakäytössäkin.

Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa (ELY-keskus) on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki 252/2017) mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten käsiteltävänä Fingrid Oyj:n Lieto-Raisio 400+110 kV voimajohtohanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointiohjelma (YVA-ohjelma).

Varsinais-Suomen ELY-keskus varaa jakelussa mainituille tahoille mahdollisuuden lausunnon antamiseen YVA-ohjelmasta kuulutusaikana ja viimeistään 8.12.2025.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen pelastusviranomainen lausuu Lieto-Raisio 400+110kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Varsinais-Suomen pelastusviranomainen pyytää tulevan voimajohtolinjan sijainnin osalta huomioimaan voimajohdon läheisyyteen jäävät olemassa olevat rakennukset ja rakennelmat. Mahdollisessa tulipalotilanteessa voimajohdon lähellä palavan rakennuksen sammutustyöt ja pelastajien sammutustyöturvallisuus saattaa vaarantua.

Väylävirasto

Lausunto Fingrid Oyj:n Lieto–Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Väyläviraston lausuntoa Fingrid Oyj:n Lieto– Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Lieto-Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan kantaverkon vahvistamista Liedossa sijaitsevan Liedon sähköaseman ja Raisioon rakennettavan uuden Raision sähköaseman välille suunniteltavalla 400+110 kilovoltin voimajohdolla. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan myös Raision uutta sähköasemaa sekä Raisio– Haanvuori 2x110 kilovoltin ja Raisio–Vatsela 2x2x110 kilovoltin voimajohtoja. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavia voimajohtoreittejä on yhteensä noin 33 kilometriä, joista 21 kilometriä sijoittuu uuteen maastokäytävään ja 12 kilometriä nykyisten voimajohtojen rinnalle. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Liedon, Turun, Ruskon, Raision, Maskun ja Naantalin alueille.

Suunniteltu voimajohtoreitti risteää valtateiden 8 ja 9, seututeiden 192 ja 222, yhdysteiden 2012, 12254, 12259, 12261, 12263, 12264, 12269, 12283 ja 71893, sekä sähköistettyjen Toijala-Turku- ja Turku-Uusikaupunki-ratojen kanssa.

Vaikutuksia liikenteeseen syntyy rakentamisen aikana voimajohtorakenteiden kuljetuksista ja muusta rakentamiseen liittyvästä liikkumisesta. Voimajohtorakenteiden kuljettaminen ei ole edellyttänyt erikoiskuljetuksia aiemmissa hankkeissa. Teiden tai ratojen risteyskohdissa voimajohtorakentamisesta voi aiheutua nopeusrajoituksia tai lyhytaikaisia liikennekatkoja. Tiet ja radat voidaan suojata esimerkiksi johtimia kannattavin telinein. Tarkemmin käytettävät kulkureitit selviävät jatkosuunnittelussa, kun pylväspaikkojen sijoittelu suunnitellaan.

Väylävirasto esittää lausuntonaan:

YVA-selostuksessa on kuvattava rakentamisvaiheen liikennevaikutukset. Arvioinnissa on huomioitava väylien käyttö, liikenteen sujuvuus ja turvallisuus.

Suurten rakenteiden kuljetuksissa on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen, sillä suuret rakenteiden osat voivat esimerkiksi haitata näkymiä. Mikäli johdon rakentamista tai esim.

siihen liittyviä kuljetuksia varten tarvitaan joitakin erityisjärjestelyjä, kuten liittymien avartamista tai näkemäalueiden laajentamista, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinyölyväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa.

Väylävirasto pyytää ottamaan huomioon kuljettamisreittien suunnittelussa Väyläviraston hanke- ja suunnittelukohteet, jotka löytyvät sivulta: <https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen>

Suunnittelussa tulee huomioida, etteivät voimajohdon pylvää estä tai haittaa maanteiden käyttöä. Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Työhön, joka kohdistuu maantiehen tai tapahtuu tiealueella tai edellyttää liikenteen ohjausta ja varoittamista liikennemerkkein, on oltava ELY-keskuksen lupa. Lupa tarvitaan myös rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamiseen tiealueelle. Lupa voidaan myöntää, jos toimenpiteestä ei aiheudu vaaraa liikenteelle eikä haittaa tienpidolle. Työluvalla voidaan myöntää myös tieliikennelain 187 §:ssä tarkoitettu lupa tien tilapäiseen sulkemiseen silloin, kun sulkeminen liittyy tiealueella työskentelyyn.

Rautatiealueella voimajohtojen rakentaminen tapahtuu lunastusluvalla. Lunastusluvan lisäksi voimalinjan rakentaminen rautatietä risteävästi vaatii sopimuksen rautatiealueella työskentelystä (ratalaki 36 §). Sopimuksen yhteydessä varmistetaan turvallinen työskentely ja vastuut rautatien risteämissä. Sähköradan ylityksissä tulee olla vapaata tilaa (voimajohdon etäisyys) vähintään 11,5 m + jännitelisä kiskonselästä lukien. Korkeusvaatimus voi olla tätäkin suurempi, mikäli risteämisen kohdalla on muita ratateknisiä laitteita. Väylävirasto allekirjoittaa ja hyväksyy sähköradan ylitykset voimajohtojen osalta.

Rautatiealueelle sijoitettavien rakennelmien, laitteiden ja johtojen sijoittamisessa on noudatettava Väyläviraston ohjeita. Työskenneltäessä ja liikuttaessa rata-alueella ja myös radan suoja-alueella on tarkistettava aina ratatyöluvan tarve. Rautatiealueella ja myös radan suoja-alueella työskenneltäessä ja liikuttaessa on noudatettava Väyläviraston ohjetta Radanpidon turvallisuusohjeet TURO (Väyläviraston ohjeita 111/2023), ohjetta Valtion rataverkon haltijan osaamis- ja pätevyysvaatimukset (Väyläviraston ohjeita 43/2024 v2) sekä tarvittaessa Sähkörataohjeita (Liikenneviraston ohjeita 7/2016). Työn tarvitsemista rautatieliikenteen liikennekatkoista on sovittava erikseen Fintraffic Raide Oy:n liikennesuunnittelun kanssa.

Väylävirasto huomauttaa, että ajantasaiset ohjeet on aina tarkistettava ohjeluuettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluuettelo>).

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Varsinais-Suomen ELY-keskuksen L-vastuualue.

Mielipiteet

Mielipide 1 (yksi allekirjoittaja)

Hei,

johtoalueen linjaus menee tällä hetkellä keskeltä metsätilaani, xx (*henkilötieto*), ja pirstaloi metsätilan suurelta osin tuottamattomaksi. Ensisijaisesti pyytäisin siirtämään johtolinjan vanhan kaavan mukaisesti Ylönnan tien kohdalle, vaikka ymmärrän että silloin yksi vapaa-ajan kiinteistö sijoittuu johtoalueelle ja yksi asuinrakennus jää lähemmäksi voimajohtoa. Toinen vaihtoehto olisi siirtää

idemmäksi voimajohdon mutkaa, joka nykyisellään on metsäkiinteistöni pohjoispuolella, kiinteistölläni olevan pellon pohjoisosaan, ja siten siirtää jokivarren johtolinjaus lähemmäs jokea, jolloin johtoalueen vuoksi raivattava metsäalue pienenee ja hyödynnetään omistamani peltö ja pidemmältä matkalta myös jokivarsi.

Voin tarvittaessa tarkentaa ja keskustella aiheesta.

Ystävällisin terveisin

Mielipide 2 (yksi allekirjoittaja)

YVA-menettely, voimajohtohanke, diaarinumero VARELY/277/2025

Sijainti: Rusko, kiinteistötunnus xx

Monimuotoisen luonnon ja ihmisten virkistyskäytön yhdistävä saareke on jäämässä 400kV sähkölinjan kulmapylvään alle. Suoraan voimalinjan mutkan (pylvään) alla on vapaa-ajan rakennus ja lampi.

Maakuntakaavan linjauksesta poikkeava mutka aiheuttaa lajirikkaan saarekkeen jäämisen pylvään alle. Voidaan kysyä onko tarpeellista sijoittaa voimalinjan tolppa monimuotoisuuskaistan päälle? Suoraan tolpan alle olisi jäämässä myös kosteikko sekä suosittu saunatila ja avantouintipaikka.

Vastakkainasettelun välttämiseksi olisi hyvä huomioida mainitut seikat voimalinjaa rakennettaessa. Seuraavalla sivulla on kuvia alueelta jota tämä mielipide koskee. Lopuksi vielä vertailukuva 400kV pylvään perustustyömaalta.

Ystävällisin terveisin

Luonnonystävä

Mielipide 3 (kaksi allekirjoittajaa)

Lausunto 2025

Lausunto Lieto-Raisio 400+110 kV -voimajohtohankkeesta

Osoite xx

Kiinteistötunnus xx

Tuomme lausuntonamme esiin seuraavaa:

Suunnitellun voimajohdon linjaus sijoittuu noin 60 metrin etäisyydelle omasta vakituisesta asuinrakennuksestamme (kiinteistö xx, xx, kiinteistötunnus xx). Tiedot perustuvat Fingridin viralliseen linjauskarttaan (viite: Fingrid hanke - Lieto-Raisio 400+110 kV, verkkokartta).

Toisella kiinteistön omistajalla on xx sekä elinikäinen xx, mikä lisää syöpäriskiä moninkertaiseksi ja herkistää ympäristöaltisteille. xx voi tietyissä olosuhteissa olla herkkä voimakkailla matalataajuisille magneettikentille.

Säteilyturvakeskuksen mukaan pitkäaikaisella altistuksella magneettikentälle epäillään mahdollisesti olevan terveydellisiä haittavaikutuksia, mm lasten leukemiariski on lievästi suurentunut kyseiselle altistukselle. Tästä johtuen pyritään myös välttämään koulujen ja päiväkotien sijoittamista voimajohtojen lähelle. xx lääkityksen takia kiinteistössä vakituisesti asuvalla xx henkilöllä on vähintäänkin samat riskit sairastua leukemiaan kuin perusterveillä kouluikäisillä lapsilla, jotka altistuvat vain osan päivästä voimajohtojen haittavaikutuksille.

Näiden terveydellisten seikkojen vuoksi pyydän, että: 1. EMF -vaikutukset mallinnetaan ja esitetään nimenomaisesti talomme kohdalle. 2. arvioidaan ja esitetään vaihtoehtoinen reittivaihtoehto siten, että

turvaetäisyys asutukseen kasvaa, 3. tarkastellaan mahdollisuutta maakapelointiin tai pylväspaikan siirtoon, 4. huomioidaan kohteen läheisyys paikallisiin luonnonsuojelualueisiin sekä luontoon ja eläinkantaan yleisesti. Kiinteistön välittömässä läheisyydessä liikkuu ilveksiä, susia ja kauriita, mähkyä ja kettuja, pöllöjä, erilaisia tikkoja (mm palokärki), metsän reunassa pesii vuosittain kaksi kurkipariskuntaa.

Pyydämme, että nämä näkökohdat otetaan huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa ja lopullisessa linjauspäätöksessä.

Lähinaapurillamme, xx, on samankaltaiset ongelmat voimalinjan suhteen ja ovat antaneet oman lausuntonsa asiasta.

Liitteet:

- -Ehdotus linjan siirrosta etelämpään Suokannan kohdalta Tarkkiaisien kautta.
- -Kuva suunnitellun linjauksen läheisyydestä kiinteistöömme.

xx, 30.11.2025

Mielipide 4 (kaksi allekirjoittajaa)

Mielipide Lieto -Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeesta

Olemme kiinteistön xx omistajia ja YVA-ohjelmasta ei tarkkaan selviä miten Liedon muuntoaseman alkupäänosalta uusi johtolinja kulkee.

Olemme myyneet kiinteistön xx vuonna 2010 Fingrid Oyj:lle ja silloin koko kiinteistömyynnin ideana oli, että kaikki johtolinjat sijoittuvat Johtokatu nimisen kiinteistön puolelle kuten se tällä hetkellä onkin. Toivomme myös tämän Lieto-Raisio johtohankkeen myös sijoittuvan kiinteistön xx puolelle kyseisessä kohdassa kokonaisuudessaan ja näin saamme säästettyä omistamaamme metsäaluetta avohakkuulta. Tämä on varmasti teknisesti mahdollista koska xx nimisellä kiinteistöllä on vielä tilaa. Kiinteistöstämme on aikojen saatossa lunastettu ja jäänyt useita hehtaareja sähkönsiirron linjojen alle ja myös itsemuuntoaseman kiinteistö ja edellä mainittu Johtokatu kiinteistö on alkujaan ollut 3:35 kiinteistöä, joten toivomme kohtuullisuutta ja tasavertaisuutta uusien johtolinjojen osalta.

Terveisin

Mielipide 5 (yksi allekirjoittaja)

Mielipide hankkeeseen VARELY/277/2025.

Fingrid, Suomen kantaverkkoyhtiö, aikoo jyrätä 400 kV voimajohtolinjallaan alleen ruskolaisen maalaismaiseman ja Merttelän kylän.

Ympäristövaikutusten arvioimisvaiheessa oleva suunniteltu voimajohto kulkee Raisiosta Lietoon Ruskon kautta. Linjan pituus on n. 30 km ja 30% siitä on Ruskon kunnan alueella, merkittävä osuus siis.

Linja on vedetty suoraan läpi peltojen ja aukeiden, läpi maakunnallisesti arvokkaan viljelymaiseman, jota on paikallisten toimesta pyritty vuosikymmenten saatossa säilyttämään.

Ruskon kunta, kaavoitusvastuullisena, on ottanut kantaa kyseisen voimajohtolinjaukseen yleiskaavassaan, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa v. 1995. Tuo reitti näkyy liitteessä olevassa kuvassa katkoviivoin vihreällä korostettuna. Reitti mukautuu maisemaan eikä kulje läpi avarioiden, kauas näkyvien peltoaukeiden.

Nyt Fingrid on ottanut lähtökohdakseen yleiskaavan jälkeen tehdyn vaihemaakuntakaavan, jonka kaavoitusvastuullisena on Varsinais-Suomen maakuntaliitto. Tuon kaavan pääpaino ei näytä olevan

kyläkeskuksien eikä varsinkaan maisema-arvojen suojele. Tuossa kaavassa linja jyrää läpi arvokkaiden alueiden ja historiallisen maiseman. Liitteessä tuo linja on merkitty punaisella.

Maakuntakuntakaava on yleispiirteinen, tarkempi maankäyttö esitetään yleiskaavassa. Kunnalla on itsehallintoonsa perustuvan harkintavallan nojalla oikeus valita sellainen kaavaratkaisu, joka parhaiten vastaa sen maankäytöllisiä tarpeita. Kunta ei suunnitelmissa esitettyä linjausta ole hyväksynyt eikä sitä näin ollen ole kunnan hyväksymissä kaavoissa. Pääperiaate kaavoituksessa on ollut vuosikymmenet pitää pellot ruoantuotannossa ja toiseksi huolehtia maisemansuojelusta. Finngridin linjaus romuttaa nämä kummatkin periaatteet.

Ruskolaisena en mitenkään voi hyväksyä Finngridin esittämää linjausehdotusta, joka tuhoaa arvokkaan maalaismaiseman, kulkee läpi asutuksen ja heittää romukoppaan kunnallisen demokratian. Ruskolaiset ovat halunneet linjan kulkevan siellä missä yleiskaava sen esittää. Vaikka maakuntakaava on tehty myöhemmin kuin yleiskaava, se ei ole Ruskon kunnan, kaavoitusvastuullisen, päätös.

Reittisuunnittelun perusteena näyttää olleen kustannusten minimointi, onhan pellon poikki paljon halvempaa rakentaa kuin metsän läpi. Perusteet on puettu kauniisiin sanoihin ilvesten reviireistä ja liito-oravista.

Kuntalaisten täytyy voida luottaa kunnan tekemiin päätöksiin myös pitkällä tähtäimellä. Jos kuntademokratiaa näin halvennetaan, en tiedä enää mihin tässä yhteiskunnassa voi luottaa.

Mielipide 6 (yksi allekirjoittaja)

Haluan esittää ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

Pekkala-linjan reittivaihtoehdon perustelu

Asia: Finngrid Oyj:n Lieto–Raisio 400 + 110 kV voimajohtohanke, VARELY/277/2025

Koskee: Reittivaihtoehdot Pekkala itäinen ja Pekkala läntinen

Laatija: xx

Kiinteistötunnus: xx

Yritykset: Kujalantie 45, 21360 Lieto as

- Metsäpalvelu R Joki-Sipilä
- Diving Division Oy
- Tasokas Laiturit

Päivämäärä: 5.12.2025

1. Tausta

Finngrid Oyj suunnittelee Lieto–Raisio 400 + 110 kV voimajohtoa. YVA-menettelyssä tarkastellaan useita reittivaihtoehtoja, joista Pekkala itäinen (B-C) kulkisi yrityksemme hallin ylitse. Hallissa toimii kolme eri alan itsenäistä yrittäjää, joiden elinkeinot ovat riippuvaisia rakennuksen käytöstä.

2. Rakennusrajoitukset ja lainsäädäntö

- Finngridin ohjeiden ja lunastusluvan mukaisesti voimajohtoalueella ei saa olla rakennuksia. Rakennusrajoitusalue kattaa johtoauekan ja reunavyöhykkeet.
- 400 kV ja 110 kV voimajohdon alla rakentaminen on kielletty turvallisuus- ja huoltovaatimusten vuoksi (Sähkömarkkinalaki, MRL, Finngridin ohjeistus).

3. Haitat Pekkala itäisen reitin toteutuessa

- Elinkeinoon vaarantuminen: Kolmen yrittäjän toiminta hallissa ja tontilla estyy.
- Turvallisuusriski: Pelastusreitit, nostolaitteiden käyttö ja huoltotyöt rajoittuvat.
- Kaavoituksen ristiriita: Halli on olemassa oleva rakennus, jonka käyttöä ei voi siirtää.

- Korvausten riittämättömyys: Lunastuskorvaukset eivät kata liiketoiminnan keskeytymisestä ja lopettamisesta aiheutuvia tappioita.

4. Vaihtoehto: Pekkala läntinen (B-C1)

- Haarautuu nykyisestä linjasta hallin kohdalla ja ohittava reitti kulkee pellolla.
- Vähentää merkittävästi haittoja elinkeinolle, turvallisuudelle ja maankäytölle.
- Täyttää YVA-lain vaatimuksen haittojen lieventämisestä.
- Teknistaloudellisesti toteuttamiskelpoinen ilman erikoisratkaisuja.

5. Yhteenveto ja pyyntö

Pyydämme, että Fingrid ja ELY-keskus huomioivat lausuntokierroksella seuraavat seikat:

- Pekkala itäinen (B-C) ei ole toteuttamiskelpoinen rakennusrajoitusten ja elinkeinon turvaamisen vuoksi.
- Pekkala läntinen (B-C1) on ympäristö-, maankäyttö- ja turvallisuuskäyttökohtien kannalta selvästi parempi vaihtoehto.

Liitteet:

- Kartta hallin sijainnista ja reittivaihtoehtoista

Mielipide 7 (Kari Jaakkolan perikunta)

Kannanotto Lieto-Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeeseen

Suunnitelma

Kantaverkkoyhtiö Fingrid suunnittelee 400+110 kV voimajohtolinjan rakentamista Ruskon Merttelän kylän sekä Merttelän ja Liukolan peltöjen läpi siten, että kantatilojen päärakennuksia sijaitsisi alle 200 metrin ja lyhyimmillään vain noin 50 metrin etäisyydellä voimalinjasta.

Esitetty suunnitelma on ongelmallinen mm. seuraavilla perusteilla:

- 1) Vaikutukset kulttuuriympäristöön: YVA- suunnitelmakartalla maakunnallisesti merkittävä rakennettu arvokas kulttuuriympäristö (kyläkokonaisuus) ja maisema arkeologisine kohteineen on todettu, mutta sillä ei näytä olleen merkitystä.
- 2) Vaikutukset maisemaan: Esitetyn mukaisesti linjattuna voimalinja muuttaisi vuosisatoja viljeltyä kotimaisemaa pysyvästi ja merkittävällä tavalla. Asukkaille kyse ei ole pelkästään maisemakuvasta, vaan kantatilojen vuosisatoja pitkän sukujen perinteen ja historian kunnioittamisesta ja vaalimisesta.
- 3) Vaikutukset elinkeinoihin: Hanke sijoittuu pääosin maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle, jossa se voi rajoittaa elinkeinotoimintaa erityisesti maanviljelyn osalta.
- 4) Vaikutukset turvallisuuteen ja terveyteen: Koska asiasta ei ole riittävää näyttöä, linjaus koetaan erittäin ongelmalliseksi mahdollisten terveysvaikutusten vuoksi. Myös Fingridin omassa aineistossa todetaan, ettei kaikkia vakavia terveysvaikutuksia ole voitu sulkea pois.
- 5) Sosiaaliset vaikutukset: Hankkeella on merkittävä vaikutus asumisviihtyvyyteen sekä alueen kantatilojen käyttö- ja kehittämismahdollisuuksiin. Tilojen nuori sukupolvi ei halua ja uskalla turvallisesti investoida lapsiperheen asumiseen kotitilalla, jos voimalinja kulkee välittömästi tilan päärakennuksen vierestä. Tällaisessa tilanteessa on suvun vaalima maisema pysyvästi tuhattu ja vuosisatoja pitkä kotitilan historiallinen jatkumo joidenkin sukujen osalta katkeamassa turhaan, ilman riittävän painavia perusteluja johtohankkeen osalta.
- 6) Suunnitellun linjauksen perustelut: Ainoa esitetty perustelu linjaukselle keskeltä kulttuurimaisemaa ja asutusten välittömästä läheisyydestä on kerrottu todennäköisesti

olleen ”tarve säästää metsää”. Perustelu on kestävä edellä mainittuihin haittavaikutuksiin verrattuna. Vaihtoehtoista (läntisempää) reittiä voimalinja olisi toteutettavissa peltoalueita hyödyntäen. Erityisiä suojeltavia luonto-, maisema- tai kulttuurikohteita ei reitillä tällä välillä ole. Vaihemaakuntakaavassa (14.6./13.9.2021) laaja metsänsuojelu on nimenomaisesti rajattu perusteluna pois (tekstissä korostettu punaisella ja ylivuivattu).

- 7) Vajaa informaatio vaihtoehtoista: Maakaapeliratkaisu esitettiin yleisötilaisuudessa teknisistä syistä mahdottomana, mutta lähes samanaikaisesti pääkaupunkiseudulla on käynnistymässä vastaavan kokoinen Fingridin hanke, joka toteutetaan maakaapelilla. <https://www.helen.fi/uutiset/2022/helsinkiin-rakennettavalle-400-kilovoltinmaakaapelille-on-valittu-alustava-reitti>
- 8) Ruskon kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta on kannanotossaan vaatinut ensisijaisen painoarvon antamista asukkaisiin kohdistuviin vaikutuksiin (etäisyys asutukseen, säteilymittaukset, kiinteistöjen arvo). Mikäli reittivaihtoehto aiheuttaa merkittäviä ja kohtuuttomia haittoja, vaihtoehto on hylättävä (Lautakunnan kokous 20.11.2025 §79). Kunnanhallitus antaa lausuntonsa asiasta 8.12.2025 mennessä.

Kannanotto

Voimajohtoreittejä voidaan ympäristövaikutusten arviointiohjelman mukaan edelleen tarkentaa maastokäyntien ja tunnistettujen ympäristövaikutusten perusteella. Vaihtoehtotarkasteluja tulee tehdä Ruskon Merttelä – Hujala välillä alla esitetyillä perusteilla:

- 1) Ensisijaisesti tulee valita voimassa olevassa maakuntakaavassa 2002 alun perin esitettyä reittiä mukaileva läntinen reitti, jossa ei ole esteenä erityisiä suojeltavia kulttuurillisia, historiallisia tai luontoarvoja tai -kohteita.
- 2) Toteutus maakaapelilla;
- 3) Myös maakaapelivaihtoehdossa; Tarkastettu reitti Merttelän ja Liukolan alueella. Linjaus siten, että se huomioi tasapuolisesti kaikkien kantatilojen tilakeskukset ja kulkee niistä mahdollisimman etäällä, kaikissa tapauksissa vähintään 200 metrin etäisyydellä. Etäisyyksissä asuinrakennukset tulee priorisoida ennen lomarakennuksia.

Taustaa Merttelästä

Ruskon useimmat esihistoriallisen ajan löydöt ovat Merttelästä. Hiisimäen ja Ruskojoen väliseltä alueelta tehty rautakautiset löydöt viittaavat siihen, että paikalla on todennäköisesti sijainnut Ruskon vanhin maanviljelijäin kylä. Historiallisen ajan ensimmäinen maininta Ruskolta on tästä kylästä. Myös viereinen Liukolan kylä on ollut olemassa ainakin 1400-luvun lopulla.

Ennen isojakoa kylien talot sijaitsivat pääosin tiivistä yhdessä. 1600-luvun lopussa Merttelän yhdeksästä kantatilasta seitsemän tilan talo sijaitsi Merttelän kyläkeskuksessa, vanhan kivisillan kupeessa. Liukolan kylässä oli kolme kantatila.

Osa Merttelän kantatilojen päärakennuksista sijaitsee ikiaikaisessa paikassaan edelleen, osa tiloista on isojaon myötä siirtänyt päärakennuksensa entisen kyläkeskuksen välittömälle lähialueelle. Kolmen Merttelän kantatilan peltoja Ruskojokilaakson perinnemaisemassa viljelevät edelleen 1600-1700 -luvun omistajien jälkeläiset suoraan alenevassa, vähintään kymmenennessä polvessa.

Ruskon yleiskaava ja vaihemaakuntakaava

Ruskon yleiskaavassa on perustellusti edellytetty Ruskojokilaaksossa sijaitsevan alueen ja maiseman suojelemista ja esitetty voimalinjalle sopivampi läntisempi reitti. Merttelän ja Liukolan alueen Ruskojokeen rajautuville alueille on esitetty suojelua merkinnöillä MY sekä MY/s: *(kuva Ruskon yleiskaavasta sekä merkintöjen selitykset)*

Esitetty johtolinjaus on suuressa ristiriidassa Ruskon yleiskaavan kanssa. Vaikka kaava on vanha, ei Merttelän-Liukolan alueeseen liittyvät suojeluarvot ole poistuneet. Suojeltutarve on edelleen olemassa, ehkä jopa enemmän kuin aikaisemmin.

Edelleen voimassa olevassa Turun kaupunkiseudun maakuntakaavassa 2002 sähkölinjan reittivaraus on kulkenut Ruskolla läntisempää reittiä, Ruskon maisemallisesti arvokkaimmat maisemat sekä suojeltavat rakennetun ympäristön kokonaisuudet välttämällä. Voimalinjan linjaus on 'tarkastettu' vuonna 2021 hyväksytyssä Varsinais-Suomen luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavassa. Vaihemaakuntakaavan selostuksen mukaan siinä on esitetty 'yleispiirteinen suunnitelma' maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisten alueiden käytöstä sekä yhdyskuntarakenteen periaatteista. On jäänyt epäselväksi, miksi voimalinja olisi Ruskolla tuotava vanhojen kylien kulttuurimaisemaan.

Turvallisuudesta

Duodecim Terveyskirjaston mukaan (J. Tuomisto; Ovatko sähkölinjat ja muuntajat vaarallisia? - Terveyskirjasto) "voimajohtojen lähellä asuvat ihmiset voivat tuntea huolta väestötutkimusten havainnoista. Sen johdosta sosiaali- ja terveysministeriö kehottaa, että uusia asuntoja kaavoitettaessa tämä huoli tulisi huomioida, vaikka asetus ei edellytä kenttien johdosta erityisiä suoja-alueita voimajohtojen ympärille. Uusia johtoja suunniteltaessa on hyvä pyrkiä siihen, ettei niitä rakenneta esimerkiksi asuntojen, päiväkotien, leikkikenttien ja koulujen läheisyyteen". Fingridin omassa julkaisussa 'Voimajohtojen sähkö- ja magneettikentät – Terveysvaikutukset tutkimusten valossa' asiantuntija vahvistaa, ettei voimajohtojen mahdollista yhteyttä esim. lasten leukemiaan ole voitu poissulkea.

Koska johtoreittejä voidaan ympäristövaikutusten arviointiohjelman mukaan edelleen tarkentaa maastokäyntien ja tunnistettujen ympäristövaikutusten perusteella, tulee linjausta tarkastaa kantatilojen tilakeskusten pitkälle historiaan pohjautuvan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Kari Jaakkolan perikunta

Mielipide 8 (yksi allekirjoittaja)

Huomioita Liedon ja Raisio välisen voimajohtohankkeen suunnitteluun. Pyydän saada kirjalliset vastaukset huomioihini.

1. Ehdotan reittiosuudella Lieto-Kreivilä tarkastelua, jossa uudet voimajohtolinjat toteutetaan vanhassa linjakäytävässä. 1316 Lieto-Rauma 400 kV linjaan lisätään uusi 110 kV linja ja 1432 Lieto-Uusikaupunki 110 kV linjaan lisätään uusi 400 kV linja. Molempien linjojen nykyiset tolpat ovat vanhoja ja siten pitkällä omassa elinkaarensa. Tämä ratkaisu säästää luontoa ja raakamaata.
2. Vaihtoehto B-C2 Karhunorko tulisi linjata siten, että se haarautuu eteläpäässä nykyisestä linjakäytävästä vasta Tampereen valtatiestä lähtien (lähinnä kiinteistöjen xx ja xx alueella). Se todennäköisesti lyhentää vaihtoehtojen pituutta sekä vie linjan kauemmaksi Pakkalan ja valtatie risteysalueelta. Sillä on nähdäkseni liikenneturvallisuutta parantava vaikutus. Kiinteistöjen xx ja xx alue on Varsinais-Suomen maakuntakaavassa määritelty yhdyskuntarakenteen laajentumisen selvitysalueeksi, jossa rakentaminen ei saa laadullaan ja määrällään heikentää kaupunkikehittämisen alueiden ja taajamatoimintojen alueiden toteuttamista. Haarautumiskohdan siirto on kaavan mukainen toimenpide, koska se vähentää ko. kiinteistöjen pirstoutumista.
3. Vaihtoehto B-C1 Pekkala läntinen on Aurajoen maisemansuojelualueen kannalta huonompi kuin vaihtoehto Pekkala itäinen. Vaihtoehtolla Pekkala läntinen muodostuu maiseman kannalta toinen haitallinen linjakäytävä ko. suojelualueelle, kun vaihtoehtossa Pekkala itäinen linjakäytäviä on vain yksi. Lisäksi Pekkala läntinen on pidempikuin itäinen vaihtoehto.

Omistan voimajohtohankkeen reitiltä seuraavat kiinteistöt: xx, xx, xx ja xx. Olen lisäksi pitkäaikainen vuokraaja kiinteistöllä xx.

Liedossa, 4.12.2025

Mielipide 9 (yksi allekirjoittaja)

Haluan esittää ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa seuraavaa:

Hankkeen kohta on Liedossa moottoritie nr.9 molemmilla puolilla karttalehden 2 kohdalla, jossa uusille voimalinjoille on kaavailtu kahta vaihtoehtoa, miksi?

Vaihtoehto B-C2 linjan joka on suunniteltu nykyisen voimalinjan länsipuolelle, joka aiheuttaisi haittaa yhdeksään asuinkiinteistöön, seitsemään moottoritiestä Paattisten suuntaan, josta yksi kolmio karttamerkki puuttuukin (Kiimanmaa Oili Jalonen) ja kahteen Liedon keskustan suuntaan. Näille kiinteistön omistajille ei tietääkseni ole kiinteistöjenkaupantekovaiheessa kyseisestä hankkeesta ja niistä mahdollisesti aiheutuvista haitoista informoitu.

Kaikista suurin ja konkreettisin haitta nähdäkseni muodostuisi, moottoritien läheisyydessä olevalle kiinteistölle, jonne on vuosien varrella jo melu ja näkemäesteitä istutettu (moottoritien ja autopurkaamon) suuntaan.

On annettu ymmärtää, että voimajohdon veto maakaapelina olisi kalliinpaa ja paljon tehohäviöitä muodostuisi, mittaustuloksia varmaan löytyykin.

Hyötyjä nähdäkseni kuitenkin olisi, linjat lyhyempiä niin kuin tässä kohteessa melko suoraan Lieto-Raisio ... ja myöskin tulevaisuudessa varmasti turvallisempia tulevia mahdollisia uhkia vastaan, jonka kautta ehkä hinta tulisi takaisinvarmaan hyvinkin nopeasti.

Tälläkin reitillä tulisi mutkia ja tietysti lisää sivu haruksia, jotka olisi helposti eliminoidavissa.

Ps. Liito Oravan vaikutus hankkeeseen, 2.01 Kailassuonkallion 1 asemakaava luonnoksessa 12.11.2020(Lausunnonantajat: ELY-keskus, Caruna, Fingrid) on myös piirretty liito-oravien reviiri ja suunnitelman lähietäisyyteen on myös tullut 3 kpl puistomuuntamoja, kasi hyvinkin lähelle, sekä linja halkaisi teollisuusrakennusten korttelin (T ja TY)

On varmaan huomioitukin, että tulevaisuudessa Forssasta tulevan 10 tie ehkä liitetään valtatie 9.ään. Uusieritasoliittymä voi mahdollisesti tulla tämän alueen tuntumaan, Turun Sanomat juuri 02.12.2025 s.6 uutisoi mahdollisesta tiehankkeesta.

Ystävällisin terveisin

Mielipide 10 (yksi allekirjoittaja)

Arviointiohjelmassa on todettu: "Alustavan reittisuunnittelun aikana on hankkeen toteuttamiseksi selvitetty eri reittivaihtoehtoja, joiden perusteella on päädytty tässä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavaan vaihtoehtoasetteluun. Alustavan suunnittelun aikana voimajohtoreittiä on tarkennettu muun muassa asutuksen ja liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen perusteella. Suunniteltu voimajohtoreitti on hyvin pitkälti Varsinais-Suomen maakuntakaavassa esitetyn mukainen".

Nyt esitetty voimajohtoreitti pohjautuu Fingridin Varsinais-Suomen Luonnonarvojen- ja varojen vaihemaakuntakaavaa varten tekemään sähkötarvearviointiin. Siinä suurjännitelinjavarauksen kuvaus on siirtynyt Turun kaupunkiseudun maakuntakaavan esittämästä varauksen kuvauksesta Maskun rajan läheisyydestä Ruskojokilaakson peltoaukeille.

YVA-laissa ja asetuksessa mainitaan selkeästi vaihtoehtojen tarpeellisuus ja Ympäristö.fi sivuilla on selvennetty YVA:n perimmäistä tarkoitusta: " YVA tulisi tehdä niin aikaisessa vaiheessa, että hankkeen toteuttamisella on vielä vaihtoehtoja. Vaihtoehtojen muodostamisen tavoitteena on löytää

vaihtoehto, jolla olisi mahdollisimman pienet haitalliset ympäristövaikutukset. Tämän vuoksi vaihtoehtojen vaikutusten vertailu on tärkeää. Menettelyssä tuotettavan tiedon tarkoituksena on tukea suunnittelua ja päätöksentekoa. Lopputulemana pitäisi olla ymmärrys hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista sekä keinot ehkäistä haitallisia vaikutuksia”.

Voimajohtohankkeen reittisuunnitelmassa on esitetty vain yksi reittisuunnitelma, ei vertailtavia vaihtoehtoja, lukuun ottamatta minimaalisia teknisiä koukautuksia Liedossa ja Paattisilla. Esittelytilaisuudessa painotettiin myös, että ei ole olemassa 0 -vaihtoehtoa, koska asian omistajan mielestä se ei ole mahdollista. Erityisesti Ruskon kohdalla on välttämätöntä tarkastella myös muita reittivaihtoehtoja kuin halki maisemallisesti merkittävän Ruskojoen peltoaukeiden ja kylien läpi kulkeva reitti. Turun kaupunkiseudun maakuntakaavassa (2004) oleva voimalinjan varausmerkintä metsässä lähellä Maskun rajaa voisi olla yksi tarkasteltava vaihtoehto, joka ei riko yhtä selkeästi kulttuurimaisemaa ja ole Ruskon yleiskaavan vastainen.

Maakuntakaavassa esitetty suurjännitelinjahan on kuitenkin vain yhteysvaraus ei niinkään reittivaraus. Suurjännitelinjan kaavamääräyksessä todetaan: ”Voimajohto on suunniteltava siten, ettei se aiheuta merkittävää haittaa maisema-alueiden ominaispiirteisiin. Voimajohto on suunniteltava asuinalueisiin nähden siten, ettei ihmiselle aiheudu merkittävää terveyshaittaa, ihmisten elinympäristöjen viihtyisyyttä merkittävästi heikennetä eikä luonnon monimuotoisuudelle aiheuteta merkittävää haittaa.”

Nyt esitetty linjaus Ruskolla aiheuttaisi erittäin suurta haittaa kulttuuriympäristölle, peltoviljelylle sekä asukkaiden viihtyvyydelle.

Ruskon asutushistoria ulottuu esihistorialliselle ajalle asti. Vakinaista asutusta on seudulla ollut jo tuhannen vuoden ajan. Niin Ruskolla kuin koko Varsinais-Suomen alueella ovat jokilaaksot houkuttelleet asukkaita. Kylien vanhimmat pellot, jotka voidaan nähdä 1700-luvun lopun ja osin jo 1600-luvun lopun kartoissa, sijoittuvatkin juuri jokilaaksoihin. Kirjallista tietoa Ruskon kylistä ja talomääristä on jo 1540-luvulta, joten ei liene liian uskaliaista todeta, että viljely täällä on jo tuhatvuotista. Ruskolla Ruskojokilaaksoa on vaalittu aina, uusien asuinalueiden (1990-luvulta lähtien) myötäkään ei asutusta ole sijoitettu pelloille, vaan avoimia peltoja on viljelty ja niiden antamasta avaruudesta maisemassa on nautittu. Tämä näkyy myös jo 1995 hyväksytyssä kunnan yleiskaavassa, jossa jokilaakso on merkitty MY/s (Maa- ja metsätalousalue, jolla ympäristö säilytetään rakentamattomana) ja MY (Maa- ja metsätalousalue, jolla ympäristöarvoja. Alueella sallitaan maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen ja muu sellainen haja-asutusrakentaminen, joka täyttää maisemansuojelun vaatimukset. Rakennettaessa on kiinnitettävä huomiota rakennusten materiaalin ja väriyksen soveltumiseen maisemaan ja ympäristöön.) -merkinnöillä eli alueet on koettu maisemallisesti merkittäviksi ja vain maatalousrakentaminen on ollut mahdollista eikä sitäkään ole juurikaan tapahtunut. Liekö sattumaa vai tahallista, että Fingridin arviointisuunnitelmassa Ruskon yleiskaava on esitetty niin epätarkkana versiona, että siitä ei jokilaakson suojelumääräyksiä pysty erottamaan.

Kaavamääräykset niin Ruskon kuin muittenkin kuntien osalta on esitetty väärennöksinä. Kaavamääräyksen esittäminen siten, että se sisältää myös ”suhteen voimajohtoon” on harhaanjohtavaa. Lukija, joka ei ole tottunut lukeman ja tulkitsemaan kaavamääräyksiä eikä kahlaa läpi koko tekstiä vaan etsiytyy suoraan kaavamääräyksiin, jää siihen käsitykseen että kaavoissa on otettu (hyväksyvä/toteava) kanta nyt suunnittelussa olevaan voimajohtohankkeeseen ja näinhän asia ei ole.

Ruskojokilaakson MY/s alueen osalta ohjelmassa on todettu ”Voimajohtoreitti sijoittuu kaavan keskiosassa maa- ja metsätalousalueelle, jolla ympäristö säilytetään rakentamattomana”. MY-alueen osalta ohjelmassa on todettu ”Voimajohtoreitti sijoittuu monin paikoin maa- ja metsätalousalueille, joilla on ympäristöarvoja”. Todellisuudessa voimajohtoon esitetty reitti kulkee Ruskojokilaaksossa yli

kolmen kilometrin matkan alueilla joilla on joko MY/s tai MY-merkintä Ruskon yleiskaavassa ja jotka ovat maisemallisesti sekä kulttuuriympäristön ja historiansa vuoksi erittäin merkittäviä.

Vuonna 2004 Ympäristöministeriön vahvistamassa Turun kaupunkiseudun maakuntakaavassa suurvoimalinja on piirretty Ruskon ja Maskun rajalle, metsäalueelle, mutta nyt suurvoimalinjan ainoa vaihtoehto Fingridin arviointiohjelmassa on Ruskon maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä jokilaakso sitä reunustavinen kylä ja kylätontteineen. Puskepa linja Ruskon historiallisesti ehkä merkittävimmän kylän läpikin. Ruskon Merttelässä syntyneen, maamme ensimmäisen suomalaissyntyisen piispan, piispa Maunu I:n (kuoli vuonna 1308, Turun piispana 1291-1308) muinainen kotipaikka näyttää jäävän linjan alle.

Arviointiohjelman tarkoitus on löytää ympäristövaikutuksiltaan vähiten haitallinen vaihtoehto. Ruskolla, jossa koko linja on uusi, tulee siis olla useampia vaihtoehtoja voimalinjan reitille, jotta on mahdollista verrata vaihtoehtoja ja löytää reittivaihtoehto, jolla on vähiten haitallisia ympäristövaikutuksia. Esimerkiksi Ympäristöministeriön vahvistaman Turun seudun maakuntakaavassa esitetty linjaus Maskun rajaa lähellä metsässä on hyvä vaihtoehto peltojen halki ja asutuksen keskellä kulkevalle reitille. Yleisötilaisuudessa tuli esiin myös maahan kaivuu, joka on maiseman ja ympäristön kannalta hyvä vaihtoehto, jota on taajamissa toteutettu. Myös sen vaihtoehdon olisi syytä olla reittivaihtoehtona ympäristövaikutusten arvioinnissa. Jos ns. tavallisia sähköjohtoja on mahdollista kaivaa maahan, niin varmasti voimajohtojakin on, vaikka niin ei maaseudulla aiemmin olisikaan tehty.

Ruskolla 5.12.2025

Mielipide 11 (yksi allekirjoittaja)

Mielipide Fingrid Oyj:n Lieto–Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeen YVA-ohjelmasta

Jätetty osana virallista kuulemista / määräaika 8.12.2025

Vastustan Fingrid Oyj:n Lieto–Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeen toteuttamista nykyisessä muodossaan ja erityisesti sen Ruskon kunnan alueelle esitetyllä linjauksella. YVA-ohjelmassa esitetyt arviot ovat puutteellisia, eivätkä ne täytä YVA-lain vaatimusta vaihtoehtojen tasapuolisesta tarkastelusta ja vaikutusten kattavasta arvioinnista. Esitän huomioni ja perusteluni seuraavasti:

1. Haitat asutukselle ja elinympäristölle

Voimajohto sijoittuisi lähelle nykyisiä asuinalueita, mikä aiheuttaisi merkittävän ja pysyvän haitan maisemalle ja asumisviihtyvyydelle. Johtoaukea (n. 62 m) katkaisisi yhtenäisiä metsä- ja peltokokonaisuuksia, mikä heikentää alueen luontaista maisemarakennetta. YVA-ohjelmassa ei ole arvioitu riittävästi vaikutuksia asutukseen, näkymiin eikä koettuun elinympäristön laatuun.

2. Kiinteistöjen arvo alenee ja maankäyttö vaikeutuu

Voimajohto rajoittaa rakentamista ja heikentää kiinteistöjen houkuttelevuutta. Tämän seurauksena kiinteistöjen arvo voi alentua, tonttien myynti vaikeutua ja tulevat maankäyttömahdollisuudet kaventua. Näitä vaikutuksia ei ole arvioitu kunnolla YVA-ohjelmassa, vaikka niillä on merkittävä vaikutus yksittäisten asukkaiden asemaan ja kunnan kehitykseen.

3. Terveysvaikutuksiin liittyvät epävarmuudet

Sähkö- ja magneettikenttien terveysvaikutuksista ei ole täyttä tieteellistä varmuutta. Varovaisuusperiaatteen mukaisesti suurjännitelinjaa ei tulisi sijoittaa lähelle asutusta, erityisesti lapsiperheiden koteja ja päivittäisessä käytössä olevia alueita. YVA-ohjelma käsittelee asiaa ylimalkaisesti eikä anna riittävää kokonaiskuvaa pitkäaikaisaltistuksen epävarmuuksista tai asukkaiden kokeman riskin vaikutuksista.

4. Luonto- ja virkistysarvojen heikkeneminen

Johtoaukea pirstoo metsäalueita, heikentää viherkäytävien yhtenäisyyttä ja voi vaarantaa uhanalaisten lajien elinympäristöjä. Lisäksi linja heikentää virkistysmahdollisuuksia ulkoilu- ja

metsäalueilla. Nämä vaikutukset ovat pitkäaikaisia ja osin peruuttamattomia. YVA-ohjelma ei ole arvioinut luonnon monimuotoisuutta, kulkuyhteyksiä tai maisemallisia arvoja riittävällä tarkkuudella.

5. Vaihtoehtoisten reittien ja teknisten ratkaisujen puutteellinen tarkastelu

YVA-ohjelma ei esitä aidosti vertailukelpoisia vaihtoehtoja, vaikka laki edellyttää sitä. Puutteita ovat:

- Asutuksesta ja arvokkaista luontokohteista kauempana kulkevia vaihtoehtoja ei ole tarkasteltu tasapuolisesti.
- Maakaapeloinnin tai muiden haittoja vähentävien teknisten ratkaisujen arviointi on pinnallinen ja perustuu yleisluonteisiin kustannusperusteluihin ilman numeerista analyysia.
- Nollavaihtoehdon tarkastelu on puutteellista.

Tämä ei täytä YVA-lain edellyttämää vaihtoehtojen tasapuolista ja ympäristövaikutusperusteista vertailua.

6. Asukkaiden osallistuminen ja oikeudenmukaisuus

Aineisto on laaja ja tekninen, ja kuulemisaika korttelitasoihin vaikutuksiin perehtymiseksi on rajallinen. Nykyinen osallistuminen jää muodolliseksi, eikä se huomioi tasapainoisesti asukkaiden todellisia mahdollisuuksia tuoda esiin näkemyksiään. Hanke aiheuttaa suurimmat haitat paikallisille asukkaille, vaikka hyödyt ovat valtakunnallisia.

7. Kulttuuriympäristö ja muinaisjäännökset

Ruskon ja ympäristökuntien alueella on useita kulttuurihistoriallisesti arvokkaita maisemia, muinaisjäännöksiä ja historiallisia maankäyttöalueita. Voimajohto voi heikentää kokonaisuuden arvoa, muuttaa kulttuurimaisemaa ja vaikuttaa arkeologisiin kohteisiin. Näitä vaikutuksia ei ole arvioitu riittävän laajasti.

8. Rakentamisen aikaiset haitat: melu, tärinä ja liikenneturvallisuus

Rakentaminen aiheuttaa pitkäkestoisia häiriöitä: melua, pölyä, tärinää, metsänraivausta ja raskaan kaluston liikennettä kapeilla yksityisteillä. Työt voivat kestää useita vuosia, mutta rakentamisen aikaisia vaikutuksia ei ole käsitelty riittävän yksityiskohtaisesti. Rakentaminen voi myös vahingoittaa teitä, piharakenteita ja salaojajärjestelmiä.

9. Vaikutukset maatalouteen

Johtoaukea ja pylväspaikat vaikeuttavat maa- ja metsätalouden harjoittamista:

- Peltojen lohkojen pirstoutuminen, heikentynyt viljelysuunnittelu
- Pylväiden vaikutus salaojituksiin ja koneiden liikkumiseen
- Sadon pienentyminen ja lisääntyneet työajat

YVA-ohjelmassa nämä vaikutukset on käsitelty hyvin suppeasti, vaikka Rusko on merkittävää maatalousaluetta.

10. Vaikutukset eläintiloihin ja hevosharrastukseen

Voimajohdot ja rakentamisen melu voivat aiheuttaa stressiä ja turvallisuusriskejä hevosille ja muille kotieläimille. Ratsastusreittejä ja laidunalueita lävistävä johto lisää tapaturmariskiä ja muuttaa eläinten käyttäytymistä. Näitä vaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi, vaikka alueella toimii useita eläintiloja ja harrastusalueita.

11. Ilmastoriskit ja tekninen turvallisuus

Lisääntyvät myrskyt, kuivat jaksot ja metsäpaloriskit korostavat sähkönsiirron turvallisuuskysymyksiä. Suurjännitelinjan vaurioituminen aiheuttaisi laajoja sähkökatkoja ja voi lisätä paloriskiä. YVA-ohjelmassa nämä ilmastomuutokseen liittyvät riskit käsitellään liian yleisellä tasolla.

12. Yhteisvaikutusten puutteellinen arviointi

Linja tulee alueelle, jossa on jo liikenneväyliä, muita sähkölinjoja ja suunnitteilla olevaa maankäyttöä. Yhteisvaikutuksia ei kuitenkaan ole arvioitu kattavasti, vaikka nämä voivat muodostaa merkittävän kumulatiivisen ympäristö- ja maisemahaitan.

13. Hyötyjen ja haittojen epätasainen jakautuminen

Hankkeen hyödyt ovat koko maan laajuisia, mutta haitat keskittyvät muutamille paikallisille asukkaille ja maanomistajille. Tämä on ristiriidassa ympäristöoikeudenmukaisuuden ja kohtuullisen haitanjakovastuun periaatteiden kanssa.

Johtopäätös ja esitys

Esitän, että:

1. YVA-ohjelmaa tulee täydentää merkittävästi, jotta vaikutukset asutukseen, luontoon, maisemaan, maatalouteen ja eläintiloihin arvioidaan kattavasti.
2. Vaihtoehtoisia reittejä ja teknisiä toteutustapoja tulee tarkastella tasapuolisesti ja numeerisesti, mukaan lukien maakaapelointi asutuksen läheisillä osuuksilla.
3. Nykyistä Ruskon alueen linjausta ei tule hyväksyä, koska se aiheuttaa kohtuuttomat haitat suhteessa saavutettuihin hyötyihin.
4. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida asukkaiden näkemykset ja ympäristöarvot oikeudenmukaisella ja läpinäkyvällä tavalla.

Näillä perusteilla katson, että hanke ei ole toteuttamiskelpoinen esitetyssä muodossa Ruskon kunnan alueella.

Mielipide 12 (yksi allekirjoittaja)

Fingrid Lieto-Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohanke

Edustan kiinteistöjä

xx

xx

Sekä itse toimin alueen asiantuntijana

Huoli

Nyt esitetyt voimalinjareitit ovat osaltaan tuhoamassa seudullisesti merkittäviä maisema- ja kulttuurialueita, sekä Piuhanonlaakson ekokäytävää.

Taustastani sen verran, että olen tutkinut alueen ympäristöä todennäköisesti enemmän kuin kukaan muu. Olen tehnyt selvityksen Raision Vatselan kylästä v. 1991, Raision osa-alueen maakuntakaava v. 1998 (Liite), sekä Turkkelin (Tikanmaan puolella Piuhanonlaaksossa) asemakaavaluonnoksen v. 1988 ja Vatselan asemakaavaluonnoksen v. 1993.

Maakuntakaava tuli lakiin v. 2000. Raision Maakuntakaava on tehty tekemäni työn pohjalta, samoin sitä tarkentava kaavataso, yleiskaava.

Raision osa-alueen maakuntakaavassa (diplomityö 11.11.1998 kts Liite) on esitetty ekologinen verkosto, joka rakentuu luonnon monimuotoisuus ja rakennetun kulttuuriympäristön herkimmät alueet huomioiden. Tiedoston pohjalle on koottu sen hetkisen tiedon pohjalta, mm. Ympäristökeskuksen materiaalista, Raision ja Ruskon rakennuskulttuuriselvityksistä, SAMASE projektista, ym. Näiden pohjalta tehtyyn aineistoon on osoitettu ohjaava kaavakokonaisuus, jossa toimenpiteet jaoteltiin

neljään ryhmään; A. Ympäristöriskialueet, B. Luonnon monimuotoisuutta ylläpitävät toimenpiteet, C. Kulttuuriarvoja parantavat toimenpiteet sekä D. Muut kaupunkikuvalliset toimenpiteet.

Maakuntakaavan aluejako on seuraava;

I/a Seudullisesti merkittävä alue

Jokilaakso (Piuhanojanlaakso sekä Raisionjokilaakso) vierialueineen on maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriarvojen kannalta herkkää aluetta. Ainoastaan em. arvojen korostamiseen kohdistuvat toimenpiteet ovat sallittuja. Peltojen käyttötarkoitus tulee olla peltoviljely tai laiduntaminen. Metsäisten reuna-alueiden käyttötarkoitus ei ole talousmetsä, vaan lähimetsä, jossa vain ympäristön parantamisen kannalta tehtävät hakkuut sallitaan. Maiseman solmukohtiin ja niiden korostamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Jos alueen käytössä tapahtuu laiminlyöntejä tai käyttötarkoituksesta on kohtuutonta haittaa omistajalleen, lunastaa kaupunki nämä alueet itselleen ja pyrkii myymään parhaiten alueelle soveltuvalla käyttäjälle tai huolehtii itse riittävästä huolenpidosta.

Tierakentaminen tulee keskittää nykyisiä osia täydentämällä ja mahdollisimman vähän aluetta vievillä järjestelyillä. Voimalinjat maakaapeleina, kaukolämpöputkistot ja infrastruktuuri integroidaan tiealueen välittömään läheisyyteen. Teletekniikan mastoja ei alueella sallita olevan. Mainostaulut ja -laitteet eivät ole alueella sallittuja.

I/b Seudullisesti merkittävä alue, jonka liitoskohdasta alue IV:n kanssa voidaan vähäisiltä osin poiketa uudisrakennettaessa, jos tällä saavutetaan merkittävää parannusta jokilaaksossa. Muilta osin kaavamääräykset ja karttamerkinnot ovat kuin alueella I/a.

Seudullista verkostoa tukeva alue, joka sisältää paikallisia maisema-, luonto- ja kulttuuriarvoja. Ainoastaan em. arvojen korostamiseen kohdistuvat toimenpiteet ovat sallittuja. Peltojen käyttötarkoitus tulee olla peltoviljely tai laiduntaminen. Vähäisessä määrin peltoja sallitaan olevan niittynä. Metsät ovat talousmetsiä, joissa ei sallita avohakkuuta. Voimalinjoja ja teletekniikan mastoja ei sallita kallioiden lakialueilla. Kaupungilla on maan lunastusvelvoite, kuten alueella I.

III Paikallisesti merkittävä alue

Alue pidetään rakentamisen reservialueena. Tämän alueen ollessa reservialueena koskevat alueen II määräykset myös tätä aluetta, mutta jos alueiden I ja II säilymiselle on etuna alueen III käyttöönotto, koskee sitä alueen IV määräykset.

IV Rakentamiseen tarkoitettu alue

Rakentamattomana olevat reservialueet pidetään maa- ja metsätalousalueena, kunnes on tarpeen ottaa alue rakentamiskäyttöön. Alueen suunnittelussa tulee huomioida mahdollinen myöhempi liittyminen alueeseen III. Rakentamiseen tarkoitettu alue, missä rakentamiseen osoitettu alue määritellään yleiskaavassa.

V Erityishoitoalue

Ympäristöriskit on pyrittävä minimoimaan mahdollisimman nopeasti. Sekä Piuhanojanlaakso, että Raision-Ruskonjokilaakso ovat merkittynä seudullisesti erittäin merkittäviksi maisema- ja kulttuurimaisematiloiksi.

Piuhanojanlaakso on em. lisäksi merkittävä maisemakäytävä muuttolinnoille ja hyönteisille. Tavatuista vaeltavista hyönteisistä mainittakoon mm. pääkallokiitäjä, kiertokiitäjä, idänritariyökkönen, amiraali- ja ohdakeperhonen, sekä kolmas Suomesta ja ensimmäinen Varsinais-Suomesta (Vatselasta) saatu keltavaellusyökkönen (Heliothis peltigera), ym. Tässä seudullisessa ekokäytävässä, mm. muuttolintujen mahdolliset törmäilyt voimalinjoihin olisivat riskitekijä. Kallasten itärinta on myös luonnonsuojelualue.

Vatselan kulttuuriympäristöön kohdistuu maanpäällisestä voimajohtoreitistä huomattava maisemallinen haitta.

Nyt lakivalmistelussa oleva Alueidenkäyttölain lausuntoyhteenvedossa hallitukselle SLL, SYKE ja WWF ovat korostaneet, että ”suunnittelutarvealueilla tulisi huomioida ekologisten verkostojen säilyminen ja viheryhteyksien jatkuvuus. Rakentamisen ei tulisi katkaista merkittäviä ekologisista yhteyksiä”. Nyt alustavasti kaavailtu reitti Piuhanonlaaksossa osaltaan katkaisee, tai ainakin se aiheuttaa maanpäällisenä linjana merkittävän häiriön sekä ekokäytävään että ekologiseen verkostoon.

Esityksemme on se, että Fingridin esittämät voimajohdot, samoin kuin aiemmin tehtyä Kerttulan linjaa (Vatselan alkupäässä), tutkitaan vähemmän häiriötä aiheuttavaan paikkaan. Jos voimalinjoille ei ole muuta vaihtoehtoa, tulisi ne sekä Piuhanonlaaksossa, että Raision-Ruskonjokilaaksossa tehdä ehdottomasti maanalaisena.

Mielipide 13 (yksi allekirjoittaja)

Saaristomerellä sijaitsevien Gullkronan arvokkaan saariryhmän metsät avohakattava. Ruskon upeat maalaismaisemat halkaistava kahtia kymmeniä metriä korkeilla sähköpylväillä.

Tavoitteita taloudellista voittoa havittelevilta yksityisiltä yrityksiltä? Ei, vaan ehdotuksia Suomen valtion omilta hallintoelimiltä ja yrityksiltä vuonna 2025.

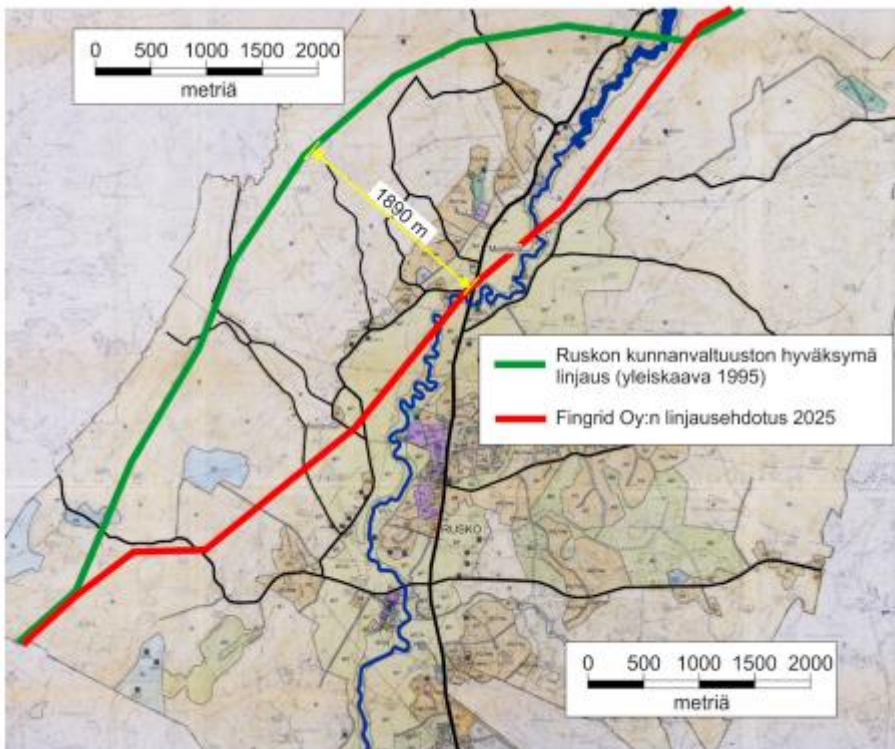
Varsinais-Suomen ELY-keskukselle voi toimittaa mielipiteitä ja lausuntoja 8.12.2025 mennessä Lieto-Raisio 400 kV + 110 kV voimajohtohankkeen ’ympäristövaikutusarviointiohjelman’ (YVA) liittyen. Olin hämmästynyt asiasta järjestetyssä yleisötilaisuudessa, kun hankkeen ympäristövaikutuksia tunnuttiin arvioitavan Swecon asiantuntijan vetämän työryhmän toimesta painopisteenä liito-oravan papana- ja ilveksen näköhavainnot. Paikkansa niilläkin, mutta miten Fingrid Oyj:n reittiehdotuksen välittömään vaikutuspiiriin jäävät ihmiset? Ovatko vuosikymmeniä kestävätkin mutta päivittäin tuntuvat haittatekijät tämän eläinlajin elämään vähemmän merkityksellisiä?

Minusta hankkeen suunnitteluprosessi on toteutettu hieman nurinkurisesti. Fingrid Oyj on laatinut voimajohtolinjalle reittiehdotuksen, josta ei ole pyydetty etukäteen Ruskon kunnan (valtuuston) näkemystä. Ja kuitenkin uudesta linjasta pisin osuus sijoittuisi juuri Ruskon alueelle.

Reittiehdotus kulkee lähellä Ruskon keskusta-alueita ja luonnonkaunista Merttelää ylittäen Ruskojoen useita kertoja. Kymmeniä metrejä korkeat pylväät olisivat pitkän matkaa näkyvissä kunnan läpi ’valtimona’ kulkevalle Vahdontielle. Pääosin avoimessa peltomaastossa. Tuhannet kuntalaiset ja kunnassa vierailevat katselisivat päivittäin noita ympäristöön sopimattomia rumiluksia vasten aukeaa varsinaissuomalaisista perinnemaisemaa.

Miksi? Välttämättömyyden pakosta tai harkitsevasta suunnittelusta johtuen? Ei vaan koska joku ne on sattunut siihen piirtämään. Kun koko voimalinjahankkeen keskeisenä perusteena ovat vihreän siirtymän tukeminen ja puhdas energia eli ympäristön suojeleminen, niin kyllä toteutuksen suunnittelussa pitää kuulla erityisesti niitä ihmisiä ja kuntia, joiden konkreettista ympäristöä myllerretään tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ruskon kunnan valtuusto on vuoden 1995 yleiskaavassaan hyväksynyt voimajohtohankkeelle reitin, joka poikkeaa ratkaisevalla tavalla Fingrid Oyj:n reittiehdotuksesta, kts. oheinen kuva.

Kunnan itsehallintoa edustava ylin päättävä elin on nähnyt oikeaksi sijoittaa voimalinjan reitti mahdollisimman kauas keskustaajamasta ja läheisistä kauniista maalaismaisemista. Reitti ylittää Ruskonjoen vain yhdestä kohdasta, kaukana Ruskon keskustasta. Ylitys on lähes kohtisuorassa jokeen ja Vahdontiehen nähden, kun Fingrid Oy:n reittiehdotus kulkee puolestaan pitkän matkaa sekä joen että tien läheisyydessä. Karttaa vilkaisemallakin voi ymmärtää, että reittiehdotukset eivät voisi juuri enempää poiketa toisistaan.

On selvää, että lopullisen reitin on oltava onnistunut kompromissi erilaisten intressien välillä. Raha on rajallinen resurssi, mutta olisi onnetonta, jos esimerkiksi de facto 'teknistaloudellisin' perustein jyrättäisiin Ruskolla asuvien tarpeet ja demokraattinen päätöksenteko sen omaa ympäristöä koskevassa asiassa. Ja isossa kuvassa vieläpä ympäristön suojeluun vedoten.

Oma ehdotukseni on, että Ruskon kunnan vuonna 1995 hahmottelema voimajohtoreitti otetaan suunnittelun lähtökohdaksi etsien yhteistoiminnassa keskeiset intressit täyttävä kompromissi. Mikäli on olemassa (tämän kirjoittajalle tuntematon) pakottava syy pitää kiinni Fingridin nykyisestä reittiehdotuksesta, voimalinja pitää toteuttaa Ruskon keskustan ja Vahdontien läheisellä alueella maakaapelein.

Ruskolla Itsenäisyyspäivänä 2025

Mielipide 14 (yksi allekirjoittaja)

Mielipide Fingrid Oy:n Lieto–Raisio 400+110 kV voimajohtohankkeesta välille Kreivilä (Turku)–Raisio

Diaarinumero VARELY/277/2025

Olen osallistunut Ruskon kunnan päätöksentekoon kunnanvaltuutettuna, kunnanhallituksen jäsenenä sekä maakuntavaltuuston jäsenenä aikana, jolloin Ympäristöministeriö vahvisti Varsinais-Suomen maakuntakaavan 23.8.2004. Tämän vuoksi tunnen hyvin kaavan valmistelun, sen tavoitteet ja kaavamääräysten velvoittavuuden. Nyt esitetty Fingrid Oy:n voimajohtolinjaus poikkeaa kaavan

mukaisesta reitistä, eikä täytä niitä suunnitteluperiaatteita, jotka maakuntakaavassa on selkeästi asetettu.

Maakuntakaavan suunnittelumääräys edellyttää, että "voimajohdon linjaus on suunniteltava siten, ettei se aiheuta merkittävää haittaa maisema-alueiden ominaispiirteisiin. Linjaus on suunniteltava asuinalueisiin nähden siten, ettei ihmisille aiheudu merkittävää terveyshaittaa, ihmisten elinympäristöjen viihtyisyyttä merkittävästi heikennetä eikä luonnon monimuotoisuudelle aiheuteta merkittävää haittaa." Tämä ei ole tulkinnanvarainen toive, vaan sitova alueidenkäytön ohjausväline.

Nyt ehdotettu uusi linjaus ei täytä näitä vaatimuksia, vaan rikkoo niitä selvästi.

Merkittävä haitta Ruskon maisemalle ja kulttuuriympäristölle

Voimajohto halkoisi Ruskoa tavalla, joka muuttaa maisema-alueen ominaispiirteitä peruuttamattomasti. Kyse ei ole vähäisestä vaikutuksesta, vaan laajasta maiseman rikkoutumisesta, joka uhkaa alueen kulttuurisia ja historiallisia arvoja.

Omistan Ruskon keskustassa sijaitsevan xx tilan, joka on yksi Varsinais-Suomen vanhimmista historiallisista tiloista. Tilan juuret ulottuvat pakanuuden aikaan asutukseen, ja se mainitaan Turun Tuomiokirkon mustassa kirjassa jo vuonna 1405. Tämä tekee tilasta poikkeuksellisen, kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kohteen, jonka maisemallinen eheys on osa sen identiteettiä.

Tilalla toimiva sisustusalan yritys, joka on palkittu Chicagossa maailman parhaana alallaan vuonna 2011, hyötyy nimenomaan ympäröivästä maalaismaisemasta ja ainutlaatuisista näkymistä.

Voimajohdon rakentaminen näin lähelle tilaa tuhoaisi tämän vetovoimatekijän ja vahingoittaisi sekä yritystoimintaa että alueen kulttuuriperintöä.

Voimajohto sijoitetaan liian lähelle asutusta

Ehdotettu linjaus kulkee paikoin kohtuuttoman lähellä asutusta, mikä on vastoin maakuntakaavan selkeää määräystä, jonka mukaan asukkaiden terveyttä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä ei saa vaarantaa. Sähkömagneettisiin kenttiin ja suurjänniterakenteiden tuottamiin terveys- ja viihtyvyytsvaikutuksiin liittyy perusteltua huolta, eikä linjausta tule suunnitella tavalla, joka altistaa asukkaat näille vaikutuksille vastoin kaavamääräysten henkeä ja kirjainta.

Johtopäätös

Katson, että nyt esitetty voimajohtolinjaus on maakuntakaavan vastainen, maisemavaikutuksiltaan vahingollinen ja asutuksen läheisyyden vuoksi asukkaille kohtuuton. Linjaus ei täytä kaavan selkeitä suunnittelumääräyksiä eikä turvaa alueen kulttuuriperinnön arvojen säilymistä.

Voimajohdon suunnittelu tulee tehdä uudelleen siten, että linjaus palautetaan maakuntakaavan mukaiseen linjaukseen. Tämä on ainoa ratkaisu, joka kunnioittaa alueen historiallisia arvoja, asukkaiden hyvinvointia ja kaavoituksen periaatteita.

Ystävällisin terveisin

Mielipide 15 (yksi allekirjoittaja)

Hei, haluan esittää ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavaa:

- Haluan tuoda tietoon, että Karhunorko läntinen -linjauksen läheisyydessä on myös varttunutta metsää, ei pelkästään nuorta talousmetsää. Kiinteistöön xx kuuluu pari hehtaaria peltoa ja 3,3 hehtaaria varttunutta metsää, josta puita ei ole kaadettu noin 60:een vuoteen. Kesällä 2024 löysin myös kuusenkäpyjä käpylinnun jäljiltä kuten jo 60-luvun lopulla olin löytänyt. Siellä voisi käydä tutustumassa, jos tämä luontokohde on jäänyt huomaamatta. Asemakaavaluonnoksen 2.01 Kailassuonkallio 1, 12.11.2020 toteutuessa siinä esitetty suojavalli mahdollistaisi eläimille reitin em. metsään.

- PUROHELMI-hankkeessa arvioitu puro, joki/pienempi virtavesi, Annastenoja on ainoa, jonka luonnontila ei ole vielä selvästi heikentynyt (YVA sivu 105). Annastenoja ansainnee tulla vaalituksi säilyäkseen edelleen.
- Suomalaiset pelot tulevat entistä tärkeämmiksi jo lähitulevaisuudessa, koska kuivuus maailmassa lisääntyy. Voimalinjan sijoitus läntisen linjauksen mukaisesti vaikuttaisi heikentävästi näihin mainitsemiini seikkoihin sekä luonnollisesti maisemaan enemmän kuin itäinen linjaus.

Ystävällisin terveisin

Mielipide 16 (kaksi allekirjoittajaa)

Suunniteltu 400/100kV voimajohtoreitti aiheuttaisi kiinteistöllemme (xx) huomattavan ja kohtuuttoman haitan, se kaventaisi pihapiiriä, rajoittaisi rakennusoikeiden käyttöä ja laskisi kiinteistön arvoa.

Reitti kulkisi poikkeuksellisen lähellä asuinrakennustamme, tällöin turvavyöhykkeet sekä sähkö- ja magneettikenttien vaikutukset rajoittaisivat tontin käyttöä.

Vaikka voimajohtojen sähkö- ja magneettikenttien terveysvaikutuksista ei ole yksiselitteistä näyttöä, kansainväliset viranomaiset noudattavat varovaisuusperiaatetta erityisesti asutusten läheisyydessä. Voimajohtojen aiheuttamat magneettikentät, koronamelu ja sähköstaattiset ilmiöt heikentävät asumusviihtyvyyttämme ja altistavat mahdollisesti pitkäaikaiselle kuormitukselle. Reitin sijoittaminen näin lähelle asuinrakennustamme ei ole suositeltavaa, kun varmasti olisi myös vaihtoehto, joka rajaisi meiltä pois mahdolliset tulevat terveys- ja häiriövaikutukset.

Koronamelu on tunnettu tekninen ilmiö suurjännitelinjoissa ja tällä kiinteistöllä asuva henkilö on todella herkkä äänille nukkuessaan, pelkäämme, että etenkin kosteilla/sateisilla sääolosuhteilla se voisi vaikuttaa merkittävästi nukkumiseen ja näin ollen terveyteen ja hyvinvointiin.

Alueellamme on tehty vuosittain havaintoja ilveksistä (Lynx lynx), joka on EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) mukainen tiukasti suojeltu laji. Tämän vuoksi, todella toivomme täydentävää luontoselvitystä siitä, ettei hankkeella ole heikentäviä vaikutuksia lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoihin. Reitin toteuttaminen alueellamme edellyttäisi merkittävää puuston poistamista, mikä loisi avohakkuualueen, pirstoisi elinympäristöä ja lisäisi häiriöitä. Tällainen metsäkatkos voi heikentää ilveksen liikkumista ja reviirin eheyttä.

Pyydämme, että suunniteltua reittiosuutta kiinteistöllämme ja sen lähiympäristössä perustellaan ja pohditaan mahdollisesti uudelleen varovaisuusperiaatetta noudattaen.

Mielipide 17 (yksi allekirjoittaja)

Mielipiteeni koskee suunnitelma-alueita D Sähköasema ja F-D Raisio-Vatsela-linjaa. Olen maanomistajana kiinteistössä xx. Sähköaseman suunnittelualue osuu kiinteistölleni ja voimalinjan vaikutusalue koskettaa kiinteistölläni sijaitsevaa peltoaluetta. Peltoni ovat vuokralla. Kiinteistöllä sijaitsevia vanhoja rakennuksia on alettu purkamaan, koska suunnitteilla on mahdollistaa uusien rakennusten rakentaminen.

Nykyisellään alue on rauhallinen ja maaseutumainen. Alueella on tällä hetkellä käytännössä vain tonttiliikennettä ja läheisen virkistysalueen Pähkinäpolun liikennettä. Sähköaseman suunnittelualue tulisi vaikuttamaan kiinteistöni peltoon ja metsän kulmaan. Voimalinja tulisi menemään läpi toisen pellon ja se haittaisi maisemallista ympäristöä huomattavasti. Myöskin rakentamisen aikainen liikenne ja tarvittava työmaa-alue vaikuttaisi kiinteistöni käyttöön ja viihtyisyyteen merkittävästi. Mahdollisuus muuttaa maankäyttöä kiinteistölläni rajoittuu myös jatkossa, jos esim. haluaisin hakea rakennuslupaa peltoalueilleni.

Suunnitellut sähköasema ja linja vaikuttavat varmasti kiinteistöni arvoon alentevasti. Suunnitelmani rakentaa uudet rakennukset purettujen tilalle joutuvat nyt odottamaan suunnitelman etenemistä, sillä jos suunnitelma toteutuu tällaisenaan, se tulee muuttamaan maisemaa pysyvästi. Alueen vetovoimana on sen maaseutumaisema ja rauhallisuus lähellä Raision keskustaa ja Turkuu.

Kyseenalaistan sähköaseman sijoittamista Miekkelän kantatilan ja Santalan torpan väliselle alueelle. Kiinteistön x luoteispuolella on käytössä oleva Isosuon jäteasema. Maisema sillä alueella on jo teollisuusmainen ja tieinfrastruktuuri kestäisi varmasti paremmin työmaa-aikaista liikennettäkin. Naantalin suunnasta tuleva E-linja voisi myös kiertää Ladvon tilan maat pohjoispuolelta, jossa on teolliseen käyttöön varattua maa-aluetta enemmän ja vähemmän virkistys- ja maisema-arvoja. Näin myös Miekkelän kantatila säästyisi toimilta.

Miekkelän alue on ollut elävä kyläyhteisö tiedettävästi ainakin 1800-luvun puolesta välistä. Santalan torppa on ollut osa tätä kokonaisuutta. Torppa on ollut aikanaan Miekkelän tilan torppa. Suvulleni se on siirtynyt nk. torpparilain voimaan tulon jälkeen 1920-luvulla.

Varsinais-Suomessa on jo haasteena alueiden pirstoutuminen, niin luonto- kuin maa- ja metsätalousmaiden. Miekkelän seutu on pysynyt yllättävän muuttumattomana, koska alueen käyttö on pysynyt verrattain samanlaisena jo vuosisatoja. Kiinteistöni maisemassa näkyy sen vuoksi edelleen hieno varsinais-suomalainen vanhan merenpohjan päälle syntynyt maalaismaisema. Tämä tulee muuttumaan pysyvästi, jos suunnitelma toteutuu tällaisena.

Alueen luonto on vaihtelevaa avoimista pelloista ja niityistä lehtoihin ja kangasmetsiin. Alueella on tavattu myös suurpetoja, kuten susia ja ilveksiä. Alueella esiintyy myös erilaisia petolintuja, kuten tuulihaukkoja, kanahaukkoja, huuhekajia ja merikotkia. Linnuista on tavattu myös mm. kurkia lähellä Isosuon jäteasemaa, vanhan metsän lintulajeja kuten töyhtötiäisiä ja palokärkiä. Toivon, että alueella tehtäisiin vielä lisää luontoselvityksiä mm. petolintujen ja nisäkkäiden osalta.

Mielipide 18 (yksi allekirjoittaja)

Voimajohtohankkeen YVA:ssa mainitaan, että "Suunnitellulla johtoreitillä sijaitsee tunnistettuja ekologisia yhteyksiä Turun kaupungin alueella". Ekologisia yhteyksiä on varmasti muidenkin kuntien alueilla. Jos niitä ei ole vielä selvitetty, se pitäisi tehdä vaikutusten arvioinnin aikana.

On tärkeää, että ekologiset yhteydet ovat tiedossa hankkeen koko alueella, ja voimajohtoon haitallisia vaikutuksia niihin minimoidaan kaikin mahdollisin keinoin. Olisi hyvä, jos johtoaukeilla pystyttäisiin säilyttämään tällaisissa paikoissa esimerkiksi matalaa puustoa.

Omistan Liedon sähköaseman läheltä metsäisen kiinteistön xx. Voimajohtoalue laajenee sen alueelle. Olen metsänhoidossa aina pyrkinyt edistämään luonnon monimuotoisuutta. Kiinteistöni alueella on muun muassa vanhaa metsää ja liito-oravan elinympäristöjä. Papanoita on löytynyt metsästäni monena vuonna, myös kuluvan vuoden keväällä. Edellisen voimajohtoalueen käsittelyn yhteydessä pyysin jättämään alueelle tekopötkkelöitä.

Nyt kun voimajohtoalue ilmeisesti väistämättä kiinteistölleni laajenee, toivoisin, että vaikutuksia luontoarvoihin lievennettäisiin mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi jättämällä johtojen alle matalaa puustoa. Liedon sähköasemalta lähtee jo nykyisin monta voimalinjaa, ja johtoaukea on hyvin leveä. Kun uusi voimajohto rakennetaan entisten rinnalle, johtoaukea levenee entisestään ja muodostaa todella voimakkaan esteen esim. liito-oravan kulkemiselle.

Olen metsänhoidossa pyrkinyt myös siihen, että metsäni olisi virkistyskäytöllisesti miellyttävää ja helppokulkuista aluetta, koska lähellä on paljon asutusta. Metsäni kautta kulkee tärkeä reitti Liedon keskustan ja Talviniityn asuinalueen suunnalta Ankka-Nautela-luontopolulle, jota pitkin pääsee pohjoisen laajoille metsäalueille ja Nautelankoskelle asti.

Toivonkin, että voimajohdon vaikutukset virkistyskäyttöön olisivat mahdollisimman vähäiset ja johtoalue näyttäisi mahdollisimman metsäiseltä ympäristöltä.

Toivoisin myös, että johtoalueen sijoittelussa pyrittäisiin siihen, että kallioiden louhintaa tarvitaan mahdollisimman vähän. Laajat louhinnat heikentävät alueen maisema- ja virkistysarvoja, ja ovat peruuttamatonta ympäristön muokkaamista.

Mielipide 19 (Reijo Lampelan kuolinpesä)

Hei!

Lähetän mielipidelausunnon koskien Fingrid Oyj:n Lieto-Raisio voimajohtohanketta Reijo Lampola KP:n omistamien peltolohkojen osalta.

Omistamamme vierekkäiset peltolohkot, joille voimajohtohanketta suunnitellaan ovat xx, xx sekä xx, sijaitsevat Ruskon keskustan luoteis-puolella Ruskonjoen varrella. Peltolohkot ovat tuottavia ja viljavia, joiden maanviljelyä jatketaan. Tällöin, jotta voimajohtohanke aiheuttaisi mahdollisimman vähän haittaa maanviljelylle, tulisi lohkoille mahdollisimman vähän pylväitä. Voimajohtolinjausta ei voida sijoittaa keskelle peltolohkojamme halkoen niistä jokaista, sillä tämä linjaus jakaisi ennestään pienehköt peltolohkot entistä pienemmiksi osiksi ja maatalouden harjoittaminen kärsisi erityisen paljon. Lisäksi peltolohkojemme sijainti Ruskonjoen varrella on optimaalinen muuttolintujen levähdys- ja taukopaikka niin keväisin kuin syksyisin. Voimajohtolinjaus lähellä Ruskonjokea tällöin häiritsisi merkittävästi lintujen kevät- ja syysmuuttoa.

YVA-selvityksestä olemme ymmärtäneet, että pylväät olisivat 200–400 metrin etäisyydellä toisistaan. Pelloilla pylväsväli on varmaankin yleisesti lähellä 400 metriä, joten tällöin meidän peltolohkoillemme kohdistuisi maksimissaan yksi pylväs. Peltolohkoille kulku tapahtuu Liukolantieltä lohkolle xx peltotietä ja - liittymää pitkin ja edelleen lohkolta toiselle lohkojen luoteisreunalta. Pylvästä ei voi sijoittaa peltoliittymien tai ojien läheisyyteen, sillä siitä aiheutuisi kohtuutonta haittaa maanviljelykselle. Mikäli on pakottava tarve sijoittaa pylväs peltolohkoillemme, sijoitettaisiin se lohkolle xx (merkitty liite 1 kuvaan vaaleanvihreällä), jotta pylväs häiritsisi mahdollisimman vähän maanviljelyä.

Tuomme teille tiedoksi myös sen, että voimajohtohankkeen lisäksi täysin samoille peltolohkoille on suunnitteilla Gasgrid Oyj:n vetyputkihanke. Näiden molempien linjausten sijoittaminen meidän peltolohkoillemme vaikuttaa mahdottomalta lohkojen kokojenkin perusteella ja siitä ei hyötyisi kukaan osapuolista, ei Fingrid, ei Gasgrid, eikä varsinkaan maanomistaja. Molempien hankkeiden linjauksesta peltolohkoillemme koituisi haittaa niin sähkön- kuin myös vedynsiirrolle.

Liitteenä ehdotuksemme voimajohtolinjauksesta peltolohkojemme alueella. Ehdotuksessa mustalla viivalla on merkitty optimaalisin linjaus, jonka kautta yhdellekään peltolohkoistamme ei tarvitsisi sijoittaa pylvästä. Tämän linjauksen pylväät on merkitty kuvaan keltaisilla pisteillä ja pylväiden etäisyys olisi 400 metriä. Ehdotuksessa vaaleanvihreällä pisteellä on merkitty sopiva sijainti pylväälle peltolohkolle xx, mikäli on välttämätöntä sijoittaa peltolohkoillemme yksi pylväs. Ehdotuksessa tummansinisellä yhtenäisellä viivalla on merkitty peltolohkoille siirtyminen Liukolantieltä sekä peltoliittymät lohkojen välillä, tummansinisellä katkoviivalla on merkitty reitit pellolla lohkolta lohkolle siirtymiseen.

Toivomme, että saavutetaan ratkaisu, joka tyydyttää kaikkia osapuolia. Tällöin olemme varmaankin vielä yhteydessä tarkemmin linjauksesta ja sen yksityiskohdista ennen lopullisia päätöksiä.

Ystävällisin terveisin

Mielipide 20 (Ruskon omakotiyhdistys ry)

Mielipide Fingrid Oyj:n Lieto–Raisio 400+110 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

VARELY/277/2025

1. Vaikutukset asutukseen ja ihmisten elinoloihin Ruskolla

Hanke sijoittuu paikoin lähelle olemassa olevaa asutusta.

- Terveys ja turvallisuus: Sähkömagneettisten kenttien vaikutusalueet terveydelle tulee selvittää tarkasti (STM:n asetus 1045/2018), jotta voimalinja sijoittuu vähintään Säteilyturvakeskuksen STUK ja MRL suositusten mukaiselle turvaetäisyydelle.
- Viihtyisyys ja kiinteistöjen arvo: Vaikutukset elinympäristön viihtyisyyteen ja kiinteistöjen arvoon on tutkittava ja mahdolliset arvonalenemiset tulee konkretisoida asianosaisille.

2. Maisema ja kulttuuriperintö

- Maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä sijaitsee johtoreitin läheisyydessä, joten ne tulee huomioida YVA-selvityksessä.

3. Maankäyttö, kaavoitus ja suojelualueet

- Kaavatilanne: Vuonna 2026 on suunniteltu aloitettavaksi Ruskon yleiskaavan päivittäminen.
- Suojelualueet: Valtion muu suojelualue (Kalliomäki-tila) sijaitsee alle 100 metrin etäisyydellä. YVA-selostuksessa tulee esittää toimenpiteet, joilla varmistetaan, ettei suojeluarvo tai ekologinen tila heikkene.

4. Yhteenveto ja vaatimukset

YVA-selostuksessa tulee vastata yksityiskohtaisesti vaikutuksiin, jotka kohdistuvat asutukseen, kulttuuriympäristöihin ja suojelualueisiin sekä esittää konkreettiset ja sitovat ratkaisut erityisesti niille kohteille, jotka sijaitsevat alle 100 metrin etäisyydellä johtoreitistä.

Mahdollisissa lunastusmenettelyissä tulee huomioida Korvaustason ja lunastuslain uudistus 1.8.2025.